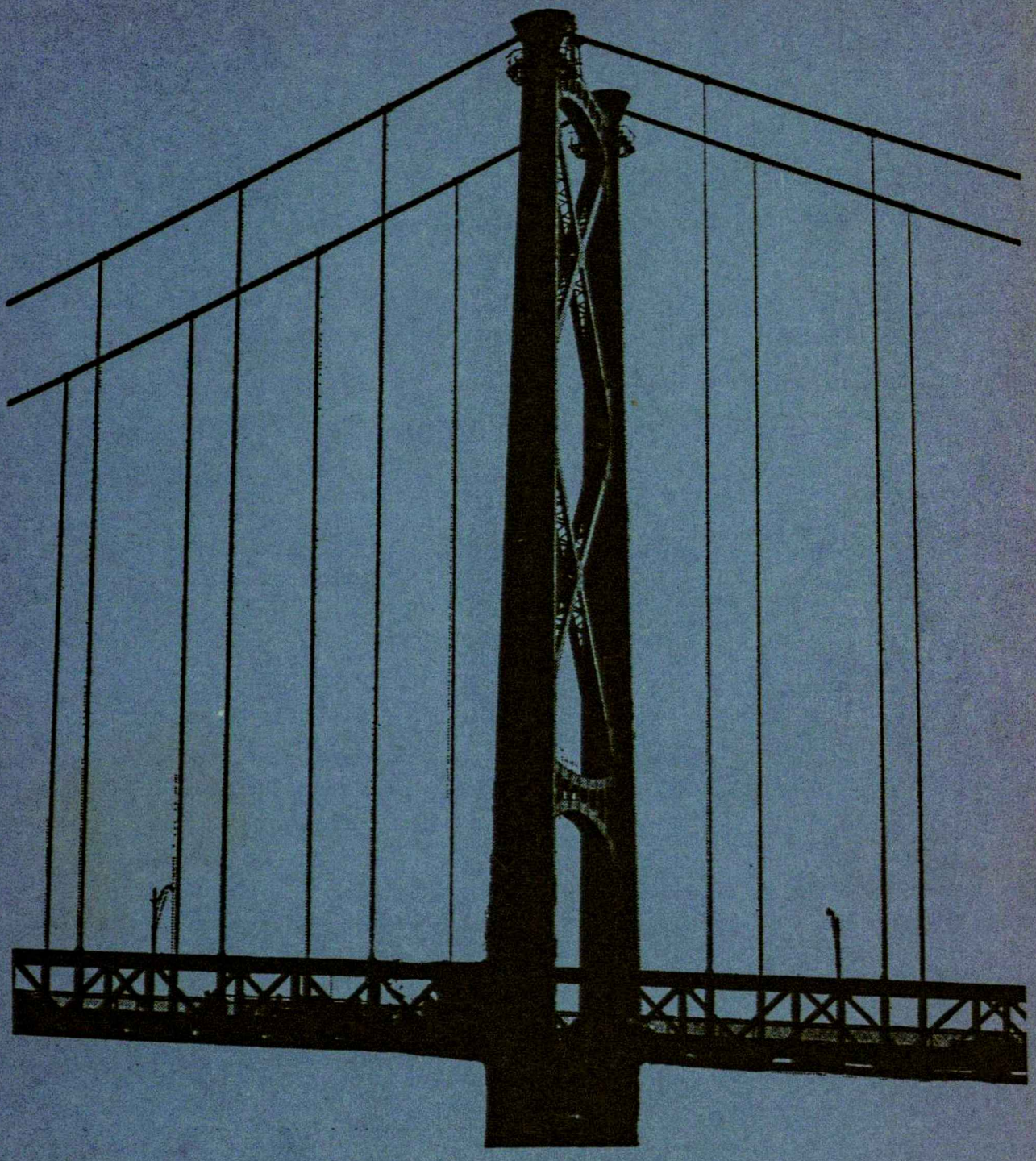

ateitis

1971

1

Lietuvių katalikiškojo
jaunimo žurnalas

ATEITIS

Sausis

January

1971

Apie palinkusias šakas 1
Užuominos 2
Trys ateitininkiškosios veiklos plotmės — KG 4
Į praeitį ir ateitį žvelgiant — Dr. Justinas Pikūnas . . . 10
Svajonės: Kodėl ne? — Jurgis Oniūnas 15
Jauna krikščioniškoji asmenybė — tautos viltis (tęsinys)
— Dr. Adolfas Damušis 19
Vaizdai iš Kongresinio koncerto — Virgilijus Kaulius, SJ . 23
Poezija
Pasipriešinimas — Juozas Juška 26
Meilė — Žmonybė . . . . . : 17
Jaunystė lydi mus! (moksleivių kūryba)
Mes visi panašūs — Ina Stravinskytė 26
Kai atsibudau — Aloyzas Pakalniškis 26
Korespondencijos . . . . . : 27
Naujoji MAS Centro Valdyba 31

Viršelis: Virgilijus Kaulius, SJ

Iliustracijos: Marija Smilgaitė — psl. 18; Rimvydas Zailskas — psl. 20.

Nuotraukos: Kazys Razgaitis — psl. 15; Aldona Zailskaitė — psl.27; visos kitos nuotraukos Virgilijaus Kauliaus, SJ.

REDAKCIJA: 6641 South Albany Avenue, Chicago, Illinois 60629. Telefonas: 312 737-5096.

REDAKCIJA: Vyriausias redaktorius — Jonas Šoliūnas; nariai: Kęstutis Girnius, Algis Norvilas, Aldona Zailskaitė.

REDAKCINĖ KOLEGIJA: R. Abromaitytė, (Montreal, Kanada); A. Barzdukas (Washington); I. Bublienė, (Cleveland); J. Gaila, (Philadelphia); Rasa Kubiliūtė, (Adelaide, Australija); Daina Kojelytė, (Los Angeles); M. Slavėnienė, (Sidney, Australija); J. Sulcas, (Roma, Italija).

TECHNINĖ REDAKCIJA: Liucija Norvilaitė, Danutė Vasiukevičiūtė. Laužymas: Virgilijus Karalius, SJ. Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje.

ADMINISTRACIJA: Juozas Polikaitis — ATEITIS, 7235 S. Sacramento Avenue, Chicago, Illinois 60629. Telefonas 312 434-2243.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $7.00, susipažinimui prenumerata $5.00, garbės prenumerata $15.00, visur kitur laisvame pasaulyje $5.00.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine. Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association. Business address: 7235 South Sacramento Yearly subscription in the US and Canada $7.00. Single copy $1.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois.

SVARBU SKAITYTOJAMS

Su apgailestavimu turime pranešti, kad dėl padidėjusių spausdinimo ir persiuntimo išlaidų Ateities prenumerata, nuo 1971 metų sausio mėnesio, pakeliama: reguliari — 7 dol.; o garbės — 15 dol. metams.

— Ateities Administracija

APIE PALINKUSIAS ŠAKAS

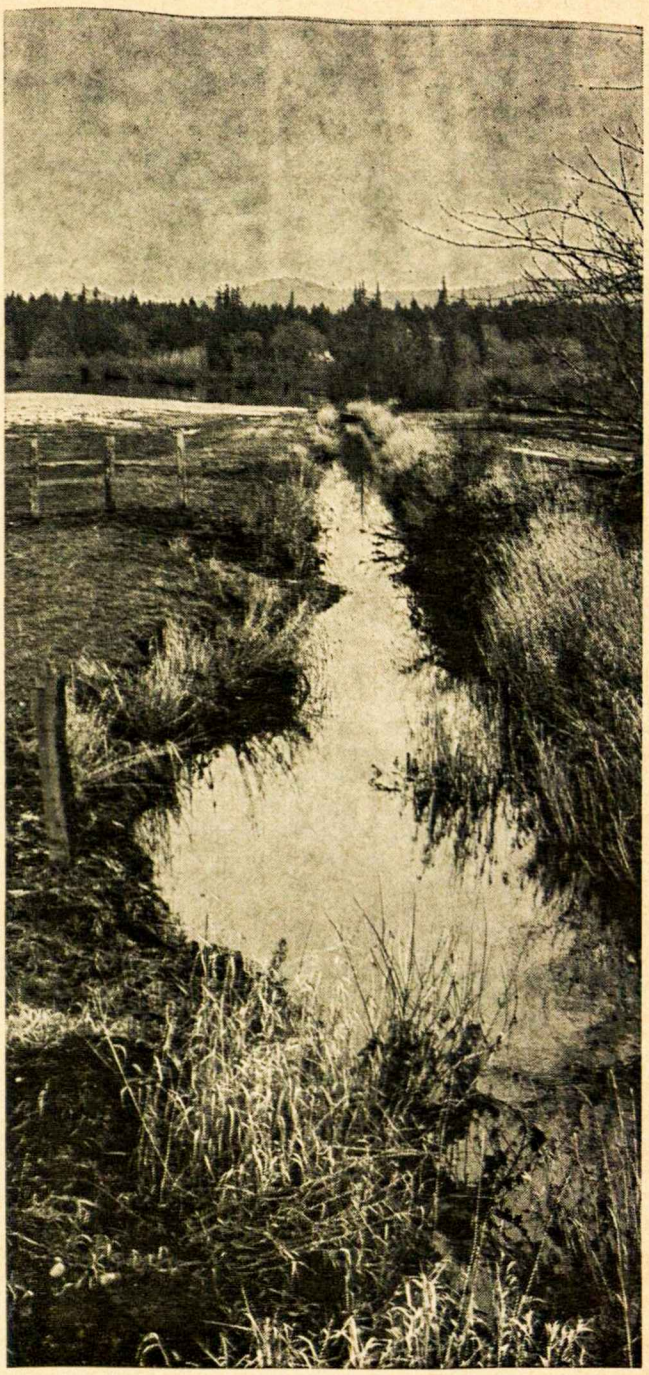

Lietuviškas priežodis sako, kad ant palinkusios šakos — visos ožkos lipa. Tas priežodis akyvaizdžiai prisimena, pagalvojus apie mūsų Lietuvių Bendruomenės vadus. Va, neseniai buvo iškepta nauja JAV-bių Lietuvių Bendruomenės centro valdyba. Jos pirmininkas — rašytojas ir žurnalistas. Gaila. Nesakome, kad gaila, jog jis yra kultūrininkas, bet todėl, kad tapo bendruomenės organizaciniu pirmininku. Nėra abejonės, kad jo kūryba nuo tų pareigų nukentės. Tačiau jau tokia mūsų išeivijos kūrėjų dalia. Idant kūrybai pasišventus, jie turi administracinius darbus atlikinėti.

Kažkas, kažkur yra netvarkoje. Arba mūsų kūrėjai veržiasi tuosna darbuosna, arba kažkokia dalis tautos simuliuoja. Greičiausiai, kad antroji prielaida yra teisi. Tik pasvarstykime: laisvos ir nepriklausomos Lietuvos laikų valstybinio gyvenimo vairuotojai dabar daugiausia vairuoja naujus automobilius. Ypač tai galima pastebėti, žvilgterėjus į mūsų buvusią karininkiją. Jos mes daug turėjome. Didesnioji dalis jos pabėgo. Bet, kad jau bėgo tai ir pabėgo — netik iš savo krašto, bet ir bendrai iš lietuviškos veiklos. Tiesa, nemažai dar yra tokių, kurie ir dabar save aukštu karišku rangu tituluojasi. Bet, varge mano, tas titulavimasis yra jau toks atgyventas ir tuščias dalykas, kad dažnai net koktu ir klausytis.

Visuomeninio darbo baruose pasigendame ir mūsų griežtųjų mokslų akademinės daugumos. Tiesa, vienur kitur kilsteli inžinerinė galva, bet tai ir viskas. Gaila, kad tie gerai uždirbantieji profesionalai kratosi visuomeninio darbo pareigų. O būtų taip gera ir naudinga, kad mūsų kūrėjus-visuomenininkus pakeistų įvairių sričių griežtųjų mokslų atstovai. Deja, dažniausiai aukšta alga, "atsakingos pareigos" šio krašto įmonėse, būna pasiteisinimas dėl nedalyvavimo lietuviškoje veikloje.

Vienu metu buvo net juokaujama (ar tai ne tragiška?), jog daugumas inžinierių iškeliavo tolimon Californijon. Ir iš tikro ana valstija, savo patogiu ir prabangiu pragyvenimu, nužudė daug lietuvių visuomenininkų.

Dabar turėtų būti jau pats laikas mūsų bendruomenės vadams susirūpinti ateities visuomenininkais. Tiesa, vargais negalais šeštadieninės mokyklos bent minimaliai augina ateities kultūrininkus. Tačiau visuomeniniais vadovais tesirūpina daugiau tik ateitininkija. Ir pastaroji rodo nuovargio žymių. Vis daugiau ir dažniau visuomeninio darbo paruošiamieji darbai perleidžiami mokykloms. Ateitininkijai traukiantis iš visuomeninio darbo auklėtojo darbų, praraja tarp liaudies ir supratlyvių visuomenininkų darbuotojų paruošimo didėja. Pats laikas rūpintis dalykais, kurie yra degančiai aktualūs. Tai liudija ir dabartiniai Lietuvių Bendruomenės vadai.

LI[illegible]OS
NA[illegible]NĖ
M[illegible]DO
BIB[illegible]OTEKA

užuominos

Ką mums byloja tragedijos? Pereitų metų išeiviui gyvenimą sukrėtė dvi nepaprastos tragedijos. Tai tėvo ir sūnaus pabėgimas iš Rusijos Turkijon ir lietuvio jūrininko grąžinimas rusams.

Didžiausia drama glūdėjo tų tragedijų eigoje ir galutinėse pasėkmėse. Tėvas ir sūnus garbingos Turkijos vyriausybės nebuvo grąžinti mirčiai. Gi niekšingoji JAV-bių bėglį grąžino sovietams, tuo būdu atiduodama mirčiai nekaltą herojų. Dar daugiau. Šiuo savo žygiu šio krašto vyriausybė užsitraukė viso teisingojo pasaulio gėdą. Dėl tos gėdos turėtų raudoti netik gyvieji, bet ir mirusieji šio krašto pileičiai.

Šių tragedijų akivaizdoje dabar drąsiai galime klausti: ponai Fronto Bičiuliai, gerbiamieji Krikščionys demokratai ir draugai santariečiai, ar dar ir dabar jūs visi pasisakote už prezidento Nixono "nenuolaidžią priešui" politiką? Ar dar ir dabar jūs remiate Nixono partijos žmones, kurie išdrįso taip bėgėdiškai nužudyti nekaltąjį?

Mes laukiame atsakymo.

Ponai, nustokite niekus pliauškę! Koktu, kai skaitome mūsų spaudoje apie "lietuvių intelektualus". Tos kalbos įgriso ligi gyvo kaulo. Anava, jaunuolis, ištupėjęs ketvertą metų universiteto suole ir vargais negalais išspaudęs diplomą, mūsuose intelektualu pradedamas pravardžiuoti. Geresnio proto jaunuolis tikrai turėtų užsigauti. Ypač jei jis daugiau nusimano apie tai ką reiškia tas pats žodis.

Nėra abejonės, kad mūsų jaunimui "intelektualizmo" ligą galvon įkalė mūsų spauda. Perdaug jau ji didžiuojasi universitetus baigusiais. Būtų gera palaukti ir pamatyti kągi taip jau protingo tas naujai iškeptas diplomantas suraitys lietuviškame pasaulyje.

Argi nėra juokingai skaudu, kai mūsų spaudoje išgarbintas universitetą baigęs jaunuolis, dar nė rašalui nuo garbintojo plunksnos nenudžiūvus, išplaukia į tarptautinius vandenis ir ten amžinai žūva savo bendruomenei?

Ar nėra koktu, kai mūsų išgarbintas "intelektualas", vos pravėręs kur nors burną, pasirodo paprastu šaltkalviu besąs? Tad čia ir vertėtų perspėti: liaukimės liaupsinę paprastus amatininkus ir sugrąžinkime intelektualo žodžiui jojo tikrąją vertę.

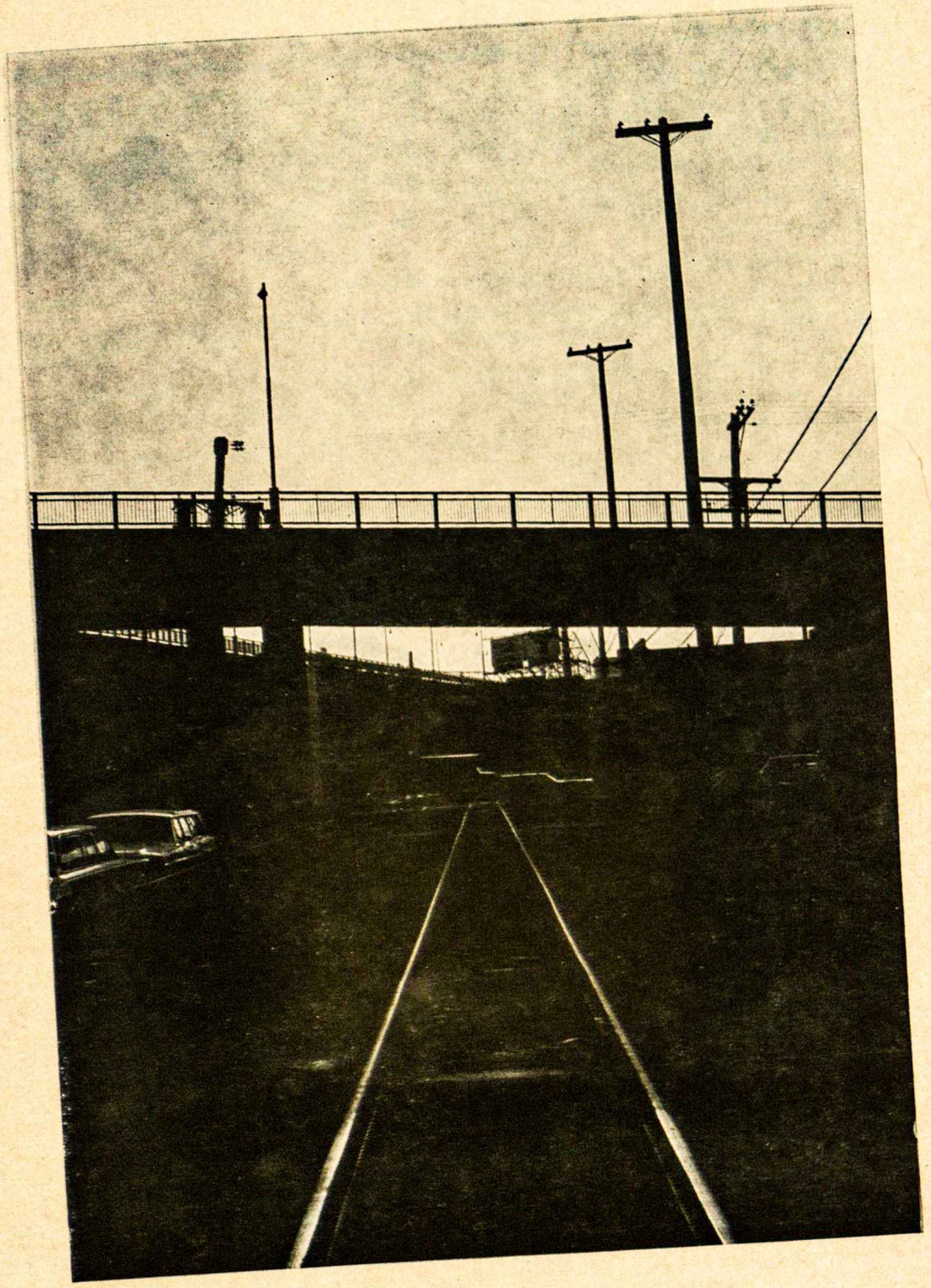

NEGALIME PANEIGTI, jog Studentų Ateitininkų Sąjungoje yra iškilę visa eilė problemų bei klausimų apie organizacijos stovį, tikslus ir bendras veikimo gaires. Visi sutinkame, kad padėtis nėra tokia, kokia turėtų būti. Aršesnieji kritikai, kaip Kazimieras Dagys, teigia, kad organizacijoje yra įsistiprėjęs anti-intelektualizmas, kurio įtaka lyg ir paneigtų ir nuvertintų visą sąjungos veiklą. Buvęs SAS pirmininkas Antanas Razgaitis taip pat nujaučia problemas, paminėdamas, kad nariai lanko susirinkimus įpročio paveikiami, o ne kaip susipratę ateitininkai. Dagio poleminė išvada yra, kad tik anti-intelektualizmo sunaikinimu gali sąjunga vėl pradėti prasmingai veikti. Razgaitis siūlo visų sąjungų susitelkimą pilnutinės asmenybės ugdyme. Abiejų pastabos teisingos, ir pasiūlymai neblogi. Tačiau nemanau, kad jie ką nors išsprendžia. Ne, jie net nepaliečia esminių studentų problemų. Suprantama, kad svarbu yra vengti anti-intelektualizmo, bet dar svarbiau yra kaip. Pilnutinės asmenybės negalime ugdyti, jei mes nežinome kas jinai yra.

Istoriškai žvelgiant, jau penkerius metus studentų veikla silpnėja. Tai yra po a. a. Antano Vainiaus Jr. mirties. Jisai buvo paskutinis karizmatinis vadas, kurio kadencijoje sąjungos veikla pagerėjo. Bet tuoj po jo mirties prasidėjo bendras nuosmūkis, nors vieni ar kiti metai buvo šiek tiek geresni. Ir atrodo, kad nuosmūkis tęsis, jei nebus sugalvota kaip nors jį sustabdyti. Šiam uždaviniui atlikti reikės daugiau nė šūkių ir gero noro, nes sąjungos problemos nėra lengvai išsprendžiamos ir nėra kokio nors vieno sumanymo ar pasiūlymo, kuris klausimus išspręstų. Ieškodami sprendimų šioms problemoms, turbūt reikėtų pažvelgti į pačią Centro Valdybos struktūrą ir uždavinius, atsimenant, kad Centro Valdyba daugiausiai paveikia visos organizacijos veiklą bei stovį, ir, kad ypatingas vadas, kaip Vainius, galėjo viską pagerinti, net per metus. Taip pat reikėtų atsiminti, kad SAS yra organizacija, o ne tik draugų būrelis, ir kad draugovės yra išbarstytos daugelyje miestų, ir todėl dalis problemų gali kilti iš to, nes nesame pakankamai išsvarstę mūsų organizacijos struktūros.

Pastabos apie CV struktūrą ir jos perorganizavimą nebus nei gilios, nei naujos. Visi jas žinome, arba bent pajuntame, bet visdėlto manau, kad verta jas paminėti, nes atrodo lyg ir būtų užmirštos.

Būtų pravartu pažvelgti į Centro Valdybos darbo ir uždavinių struktūrą. Galime juos šiaip suskirstyti:

TRYS ATEITININKIŠKOS VEIKLOS PLOTMĖS

Kaip jas įgyvendinti studentuose

A. Biurokratiniai (administraciniai darbai.
   1. Santykių išlaikymas su draugovėm, patarimų davimas, aplinkraščių rašymas ir siuntinėjimas, ir t. t.
   2. Draugovių įsteigimas arba jų atgaivinimas.
   3. Ideologinių kursų ruošimas, vasaros bei žiemos stovyklų ruošimas.

B. Intelektualiniai ir ideologiniai darbai.
   1. Rimtos metinės temos paruošimas ir sukoordinavimas su žiemos ir vasaros stovyklų programomis.
   2. Naujų temų ir klausimų iškėlimas apie studentiškus klausimus, ir net apie pačios ideologijos praktiškumą ir pritaikymą šiems laikams.

C. Prestižo darbai.
   1. SAS atstovavimas Federacijos valdyboje, bei kituose ateitininkų organuose.
   2. SAS atstovavimas studentų ir kitų lietuvių organizacijose ir komitetuose, pav., bendruomenėje, Jaunimo metų rengimo komisijoje.
   3. Draugovių aplankymas.

Tad darbų yra daug ir yra sunku Centro Valdybai visus juos atlikti. Reikia nutarti kurie yra svarbesni ir kuriems reikia didžiausių pastangų. Svarbiausias, neįdomiausias ir daugiausiai laiko užimantis darbas yra administracinis. Šie darbai yra sine qua non organizacijos egzistencijai. Kadangi yra daug draugovių skirtinguose miestuose, iškyla tokie santykiavimo klausimai, kurių nebūtų, jei tebūtų tik viena draugovė, arba jei nerūpėtų, kad draugovių programos ir veiklos lygis skirtųsi. Bet mūsų organizacijai šitie klausimai svarbūs, tad ir kasdieniški administraciniai darbai yra būtini šiem tikslam atsiekti.

Per paskutinius kelis metus daug draugovių yra susilpnėjusios, arba net ir mirusios, pavyzdžiui, Detroitas ir Bostonas. Jos nebūtų mirusios, jei CV būtų davusi patarimų bei pagalbos. Kiekvienos draugovės užsidarymas reiškia, kad visa eilė moksleivių neturi kur įstoti ir tada yra priverčiami priklausyti kitoms organizacijoms. Taip pat visa eilė draugovės valdybų neturi patyrusių vadų, kurie galėtų suaktyvinti veiklą. Jiems būtinai reikalinga parama bei pasiūlymai, ir jei negali jų gauti iš Centro Valdybos, tai abejotina ar jų veikla bus prasminga.

Kursai ir stovyklos yra svarbūs organizacinės veiklos momentai, kurie paveikia visą metinę veiklą, suteikdami progą skirtingų draugovių nariams susitikti ir padiskutuoti esminius klausimus. Gerai suruošta stovykla, su gera programa ir gausiu dalyvių skaičiumi, organizaciją atgaivina ir iššaukia dalyviuose pasiryžimą rimtai per metus veikti. Prasta stovykla gali neigiamai paveikti ateinančių metų draugovės veiklą. Jei šitie esminiai biurokratiniai darbai nėra atliekami, tai negalima kalbėti ir apie intelektualinius darbus, nes arba narių nebeliks, arba nebus užtektino skaičiaus, kurio reikia organizacijos prasmingam gyvavimui.

Labai svarbus yra intelektualinis darbas. Ateitininkai yra ideologinė organizacija, ir be šios veiklos, jos veikimas būtų beprasmis. Ji reikalinga, idant galėtum pritraukti naujų narių, kurie norėtų tapti ateitininkais, arba bent lankytis susirinkimuose, kur jų intelektas būtų pamankštintas. Taip pat, intelektualinė veikla pajėgtų išlaikyti organizacijoje rimtesniuosius studentus, kurie antraip pasitrauktų

iš mūsų intelektualinės dykumos. Šituos tikslus atsiekti yra ypač svarbu, idant metinė tema būtų gerai paruošta, suteikdama nariams susirinkimų bei stovyklų ir kursų prasmingumo jausmą ir tikėjimą, kad jie ką nors išmoko ir toliau save lavina.

Trečioj kategorijoj yra prestižiniai darbai. Jie yra nesvarbūs. Atrodo juokingai, jei centro valdybos nariai atstovauja organizaciją, kuri pradeda išmirti, ir kurios intelektualinis lygis yra patetiškai nusmukęs.

Pažvelgus į paskutiniųjų centro valdybų veiklą, deja, matyti, kad daugiausiai laiko ir energijos buvo išeikvota trečios kategorijos darbams. Dažnai skaitėme apie mūsų pirmininko dalyvavimą vienokioje ar kitokioje konferencijoje, apie susitikimą su Federacijos Vadu ir valdyba, ir t. t. Tačiau apie valdybos atsiekimus kitose srityse nė žodžio. Nebuvo metinių temų, nors buvo daug metinių šūkių. Gaudeamus retai buvo išleidžiamas, ir nors formatas gražus, straipsniai buvo silpni ir be informacijos; aplinkraščių nebuvo matyti. Paskutiniame suvažiavime, įvykusiame Toronte 1970-tais metais, buvo nutarta Gaudeamus išleisti tik du kartu į metus metraščio formoje. Kaip dr. Girnius yra pastebėjęs, senųjų išeivių spauda išmirė, kai laikraščiai buvo paversti į žurnalus, žurnalai į metraščius, kol nieko nebeliko. Visiškai panašiai atsitiko Lietuvių Studentų Sąjungos laikraštėliui. Argi ir mūsų bus toks likimas? Centro valdyba, net jau keletai draugovių mirus, nerado laiko nykstančių draugovių lankyti, nors dažnai lankė tas draugoves, kuriose jie turėjo artimų pažįstamų. Pavyzdžiui, Chicaga buvo aplankyta penkis kartus, nors pakeliui Detroitas — nė kartą. Nebūtų taip baugu, jei neprisimintume, kas atsitiko su LSS prieš keletą metų. Pirmininkas buvo aktyvus, visur lėktuvais skraidžiojo ir dalyvavo beveik visuose Jaunimo kongreso komiteto posėdžiuose. Darbo įdėjo daug, bet užmiršo skyrių veiklos svarbą, ir į ją mažai dėmesio kreipdamas, leido LSS mirti. Ir ji tebėra mirusi. Svarbiausia LSS pamoka yra ta, kad kai dingsta biurokratinis tęstinumas, subyra organizacijos veikla ir tikslas. Ir nesvarbu kokie bebūtų bendri visuomeniniai atsiekimai, niekas nebus pateisinama, jei bus užmirštami būtini organizacijos veiklos aspektai.

Atrodo, kad Centro valdyba pati visų šitų darbų atlikti negali, gi žmogiškoms silpnybėms prisidėjus, ji pasirinko lengviausius darbus. Vėl, prisimindami Vainių, pastebime, kad centro valdybos nariai yra studentai, kurių mokslo darbas užima daug laiko. Laiko visiem trūksta, tad arba mokslas, arba organizacinis darbas turi nukentėti, ypač dabar, kai biurokratinis darbas yra leisti mokslui nukentėti. Deja, jei ir CV pasiryžtų daugiau dirbti administracinėje ir ideologinėje srityje, abejotina ar ji pajėgtų sėkmingai šiuos darbus atlikti, nes jai trūksta ir ideologinių žinių ir administracinio patyrimo.

Būtų perdaug optimistiška laukti naujų Vainių, tad reikėtų šiek tiek pakeisti centro valdybos organizacinę struktūrą. Pirmiausia, centro valdybos kadencija būtinai turėtų būti dviejų metų, nes naujai valdybai atėjus, užtrunka bent keturis mėnesius priprasti prie darbo, sužinoti pareigas, ir pradėti jas vykdyti. Pasekmė — bent metų trečdalį centro valdyba neveikia. Antra, pirmininkas turėtų būti jaunas, ideologiją suprantąs, neseniai mokslą baigęs žmogus, kuris turėtų laiko pasišvęsti organizacijos darbams ir kuris egzaminų spaudžiamas nepaliktų organizacijos be vadovo. Pirmininko pagrindinis uždavinys būtų visų darbų koordinavimas, ir sutelkimas tokių jėgų, kurios juos atliktų. Reikia stipresnio sekretoriaus (gal net trijų narių), vieno taip pat vyresnio, patyrusio, kuris galėtų vėl atnaujinti santykius su draugovėmis ir jų pirmininkams padėti. Metinei temai, bei kursų ir stovyk-

"Kiekvienos draugovės užsidarymas reiškia, kad visa eilė moksleivių neturi kur įstoti..."

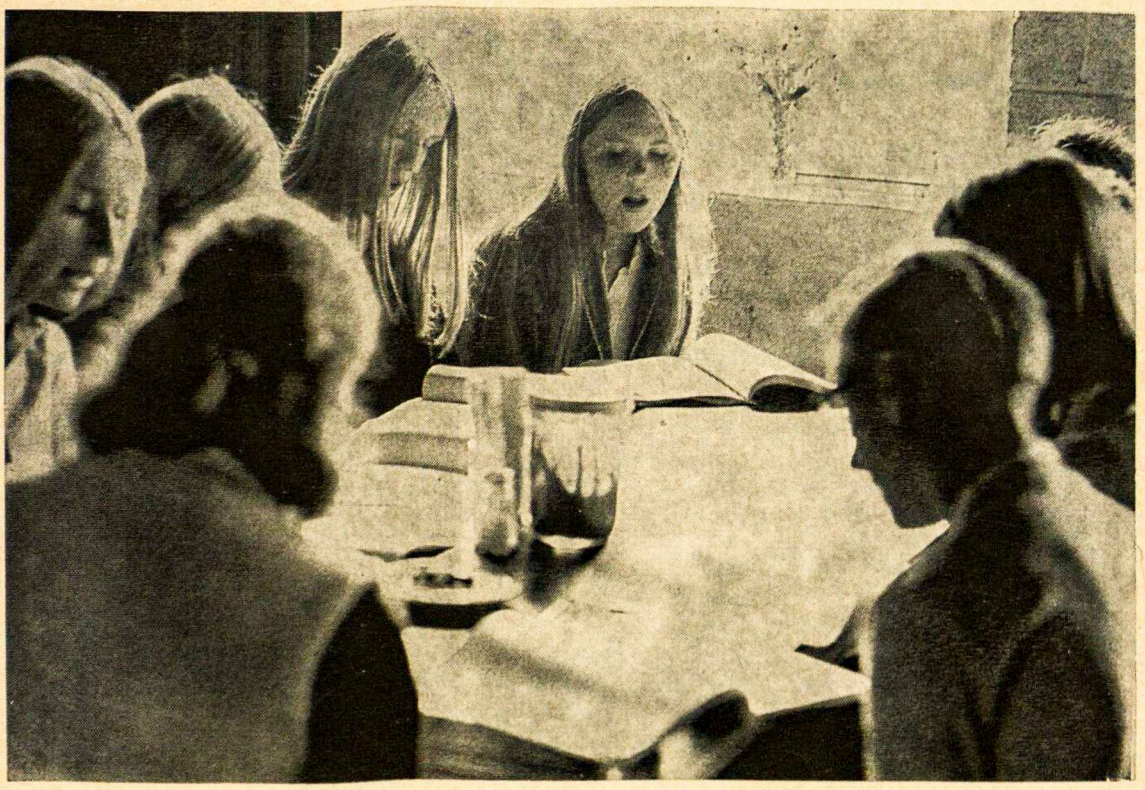

lų programų paruošimui, turėtų būti atskira komisija, kuri galėtų pasišvęsti tik šitam svarbiam darbui ir kuriai galėtų padėti Federacijos valdyba. Šį darbą, galbūt, galėtų atlikti SAS Federacijos valdybos referentas, jei šitas asmuo ką nors suprastų apie rimtesnius ideologinius klausimus. Toks darbas tuo pačiu įprastintų SAS referento buvimą.

Palengvinti Centro valdybos ir ypatingai sekretoriato darbą ir tuo pačiu sustiprinti draugovių valdybas, reikėtų kiekvienų mokslo metų pradžioje suruošti kursus draugovių valdyboms, kuriuose būtų išaiškinta valdybų pareigos, tikslai, programų paruošimo ir pravedimo būdai ir kiti administraciniai uždaviniai. Pagaliau, pirmininkas turėtų kuo daugiau darbo įdėti į organizacinės struktūros pagerinimą ir atstovauti studentus visuomenėje tik tada, kai tai yra būtina. Kitais laikais galima paskirti kokį nors rimtesnį studentą.

Šitie pasiūlymai gal yra drastiški, ir studentams gali būti nepriimtini. Mat čia yra prisipažinimas, jog mes daugiau nebepajėgiame savo darbo atlikti. Tačiau geriau prisipažinti, negu leisti organizacijai merdėti. Atrodo, kad ši tradicija jau prasidėjo paskutinėse stovyklose. Jaunesnieji sendraugiai prie darbo turbūt prisidės. Tačiau studentai juos turėtų atsargiai prisikalbinti, kad jie netaptų "spiritus movens", kurie toliau tik skaldytų trapius organizacijos rėmus.

Šie pasiūlymai yra taipgi pagrįsti tikėjimu, kad SAS yra taip susilpnėjusi, kad reikia į ją reaguoti lyg jinai būtų ką tik naujai įsteigta organizacija. Atsimenant didelį skaičių ir gerą kokybę mūsų moksleivių, galime tikėtis, kad SAS vėl atsistos ant kojų, kai jie bus išmokinti ir įstos į organizaciją. Taip pat laukiame, kad naujoji CV pradėtų šitą svarbų darbą.

KG

PASIKALBĖJIMAS,

nugirstas darbo agentūroje prie dvidešimt ketvirto stalo

... jūs trišdešimts trijų metų?
Taip.
Kokio darbo ieškote?
Noriu dirbti su žmonėmis.
Jūs sociologas?
Ne visai. Aš keliauju, kalbu su žmonėmis.
Kalbate? Apie ką kalbate?
Ir jūs ne sociologas?
Gyvenimą. Skriaudas.
Ne visai.
Filosofas?
Gal.
Gaila, bet tokių pareikalavimų absoliučiai neturime.
Mane vadina mokytoju.
Mokytoju! Tai kita kalba!
Taip.
Ką mokote?
Viską.
Viską? Neturite specialybės?
Ne.
Jokios?
Ne.
Neturiu jokio.
Kokį mokslo laipsnį įsigijote?
Mokytojavimo leidimą?
Ne.
Bet... jūs mokytojas?
Taip.
Gaila, negalima mokytojauti be leidimo.
O.
Gal ką daugiau?
Aš gydau.
Jūs ką?
Daktaras?
Gydau.
Savu būdu, taip.
Kurią medicinos mokyklą baigėte?
Aš nelankiau medicinos mokyklos.
Bet jūs gydote
Taip.
Aha...

Aš... gydau.
Gal ką daugiau?
Kartais dirbu su medžiu.
Kontraktorius?
Turite unijos kortelę?
Ne, tik stalius.
Deja, neturiu.
Aš matau. Gaila, bet negaliu jums padėti.
O.
... bent šiuo laiku.
Nėra pareikalavimo jūsų specialybėms.
Aš nereikalingas?
Pažymėsim kartotekon.
Ačiū.
Jei kas atsiras...
Taip?
... mes paskambinsim.
Telaimina jus.
... a, žinoma, žinoma... prašau.

Kęstutis Gaidžiūnas

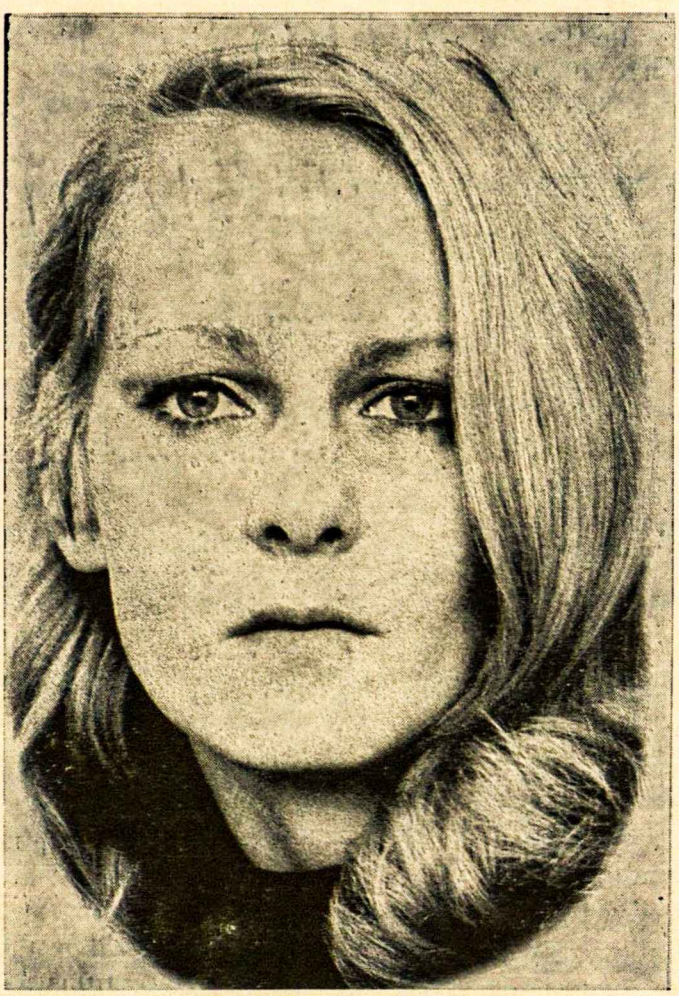

Naujoji situacija

Trečią kartą suvažiavome laisvojo pasaulio lietuvių sostinėn; šį kartą atžymėti 60-tį ateitininkijos veiklos metų. Žmogaus gyvenimo mastu matuojant, tai labai ilgas laikotarpis, verčiąs jį linkti žemyn, gi tokio sąjūdžio kaip ateitininkija, jos mastu — tai gal tėra subrendimo tarpsnio pasiekimas, o gal tik jo ieškojimas, nes ateitininkijoje kiekviena karta ją kūrė ir pakreipė pagal savo idėjas ir laiko iššauktus reikalavimus.

Ligšiolinis ateitininkijos veiklos laikotarpis yra pažymėtas veiklos draudimu ir laisve, jos varžymu ir 1940 m. visos veiklos likvidavimu, laisvais susibūrimais (ateitininkų rūmuose) ir slaptais—pamiškės sodybose Lietuvoje, Rusijos ir Europos universitetuose, Vakarų Vokietijoj ir nuo 1948 m. veiklos išplėtimu ir koncentravimu naujame pasaulyje. At-kija plėtėsi ir sužydėjo laisvėje, bet ji nepalūžo ir blogiausiuose persekiojimo metuose. Savo didžiumoje ateitininkai liko ištikimi savo idealams tremtyje ir išeivijoje, kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose. Už savo tikėjimą ir tautinės idėjas, jie sudėjo iki šiol dar neapskaičiuotas kraujo ir gyvybės aukas.

Kaip tik šiais metais Šiaurės Amerikos ateitininkijos veikla metų skaičiumi prilygsta XX amžiaus Lietuvos nepriklausomybės laikotarpiui. JAV, Kanadoj ir bendrai vien svetur gimusių ateitininkų skaičius jau sudaro organizacijoje daugumą. Čia gimusiųjų dalis baigia universitetus, vadovauja moksleivių ir studentų sąjungoms ir dalyvauja pačioje AF valdyboje. Tai nauja situacija ateitininkijos veikloje, kuri jau iššaukė naujos plėtros bei veiklos orbitą ir gal atneš jai naujo suklestėjimo tarpsnį, čia gimusiai kartai formuluojant savąjį ateitininkiškąjį kelią. Vyresnieji sudaro ateitininkiškos veiklos bazę, jie padeda ir paskatina; gi jaunesnieji sudaro šios veiklos centrą. Jie gyvenimu ir idėjomis, jie galvoja ir sprendžia. Įsijungdami į gyvosios ateitininkijos eiles, jie atsako į Ateitininkijos kūrėjo Pr. Dovydaičio 1910 ir 11 m. iškeltą pirmąjį pagrindinį identiteto klausimą: "Kas mes esame?" Jaunimas kuria savąjį ateitininkiškąjį identitetą mūsų dienomis, o taip pat ir septintajam veiklos dešimtmečiui. Didele dalimi jiems priklauso ir ateitininkijos vairas ir josios ateitis.

Į PRAEITĮ IR ATEITĮ ŽVELGIANT

DR. JUSTINAS PIKŪNAS

Ateitininkijos kūrėjai ir vadai

Gyvųjų tarpe, dalyvavusių ateitininkijos kūrimosi aušroje ir jos 60 metų veiklos sūkuriuose, laisvajame pasaulyje turime kan. M. Vaitkų, dr. Eliz. Draugelį, prl. Myk. Krupavičių, dr. Domą Jasaitį, prof. Balį Vitkų, Petrą Spetylą, Bernardą Žukauską, o gal ir kt. Vyriausios ateitininkų vadovybės ir VIII kongreso vardu sveikinu šiuos ateitininkijos patriarchus ir reiškiu jiems gilią pagarbą — tai ypatingas jubiliejus ateitininkijos pirmiesiems, o taip pat gilus džiaugsmas visai ateitininkijai.

Ateitininkiją ugdė, jai vadovaudami ir savo talentus gausiai panaudodami, garbinga AF vadų grandinė, prasidedanti vienu iš pagrindinių ateitininkijos kūrėjų **prof. Pranu Dovydaičiu,** pirmuoju ateitininkijos pirmininku (1910) ir nuo 1925 metų laikomu pirmuoju AF Vadu, nors techniškų rinkimų ir nebuvo iki 1927 m. Palangos reorganizacinės konferencijos. Dovydaitis judino visą Lietuvą. Kažin ar išliko nors viena parapija, kur Dovydaitis nebūtų iškalbėjęs 3 ar 4 valandas. Jis pabrėžė mokslinės ir religinės kultūros kėlimo svarbą Lietuvoje ir pats tapo aukščiausio rango mokslininku, filosofu ir praktišku auklėtoju. Jis taip pat pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą, sudarė III ministerių kabinetą. Dr. Juozo Girniaus rašoma monografija, tikimės, padės mums visiems pilniau Dovydaitį pažinti ir įvertinti jo didžios asmenybės ir veiklos spektrą.

1927 m. Ateitininkijos vadu buvo išrinktas prof. **St. Šalkauskis,** Ateitininkų ideologijos ir kultūrinio apsiginklavimo autorius ir vėliau Vytauto Didžiojo universiteto rektorius. 1930 m. kongresas atidavė ateitininkijos vairą dinamiškam geopolitikui **prof. Kaziui Pakštui,** (1930-1940), kuris savo šūkiu "Pasukti Lietuvos laikrodį šimtu metų pirmyn", kad pasivijus pačias kultūringiausias Vakarų Europos šalis, iššaukė dideles pastangas tautinės kultūros kėlime. Prof. Ereto rašyta monografija, deja, nesuskubo pasiekti šio kongreso, bet ji netrukus pasirodys.

1947 m. Vokietijos tremtyje, Reino konferencijos metu ateitininkija pavedė vadovavimą **prof. Adolfui Damušiui** (1947-1952), kuris taip pat pradėjo Fed. Vadų eilę JAV: jaunučių organizavimas ir Dainavos sukūrimas — tai jo pastangų vaisia. Penktuoju AF vadu buvo išrinktas **prof. Simas Sužiedėlis** (1952-1963), įdėjęs daug širdies, darbo ir kūrybingų idėjų ateitininkijos veiklai stiprinti. Šeštuoju AF vadu 1963 m. New Yorko Nepaprastojoj konferencijoj buvo išrinktas iškilus filosofas **dr. Juozas Girnius** (1963-1967), kuris savo knygomis ir straipsniais tapo bene labiausiai įtakingu autorium lietuvių tarpe. (1967 m. rinkimai atidavė ateitininkijos vadovavimą į mano silpnas rankas.)

AF **dvasios vadų** eilė prasidėjo vienu iš pačių žymiausiųjų ateitininkijos kūrėjų **kan Pranu Kuraičiu.** Ilgametis ir šiuometinis AF dvasios vadas yra **kun. St. Yla,** jo raštuose atsispindi "pilnutinės katalikybės mintis," kuri prieš daug metų išreiškė visą eilę Vatikano II santarybos principų. Ateitininkijos dvasios vadų pažangumas leido ateitininkams dar nepriklausomybės metu žengti į povatikaninį religijos gelmių plotį ir į dabartinę tikėjimo sampratą.

Globėjų reikšmė

Ateitininkų veikloje yra nepaprastai reikšmingas globėjų darbas. Tikrai galime klausti, ar tokia būtų buvusi Toronto ateitininkų veikla be Vinco Kolyčiaus, o Hamiltone be Jeronimo Pleinio? New Yorke be Antano Sabalio ar dr. Vytauto Vyganto? Detroite be ponios Jadvygos Damušienės, Cicero — be dr. Petro Kisieliaus ir Antano Taugino?

Kiekvienas jaunučių, jaunių ir moksleivių būrelis juk turi savo "spiritus movens" globėjo asmenyje. Jų veikloje glūdi ateitininkiškos gyvybės versmė! Ta versme, kuri pakreipia vaiką ir jaunuolį į idealizmo kelią, sustiprindama jame palinkimą siekti kas yra gera, teisinga, gražu ir šventa. Šia iškilminga proga visa širdimi dėkoju visiems, kurie pasirinko sunkų globėjo darbą, nes dabartinėje aplinkoje vaiko ar jaunuolio auklėjimas krikščionijos idealams gali būti lyginamas su akmens ar marmuro pavertimu į meno kūrinius.

Sumegzdamas ateitininkijos kūrėjų, vadų ir globėjų grandines, nemanau, kad klysiu pasakęs, jog jokios kitos šalies jaunimas neturėjo taip pilnai jaunimo veik-

lai atsidavusių ir jai pasišventusių dvasiškių, profesorių, mokytojų ir bendrai akademikų, kaip ateitininkiškasis jaunimas savo 60 m. bėgyje. Nedaug yra jaunimo sąjūdžių, sutraukusių tiek daug intelektualinio talento ir kūrybinių gabumų, tiek daug gyvo pasiaukojimo jaunimui, kaip ateitininkiškasis sąjūdis.

Ateitininkijos misija

Trečiuoju Pr. Dovydaičio klausimu buvo šis: "Kokie yra mūsų uždaviniai ir siekimai?" Taip ir šia kongreso proga prasminga vėl klausti: Kokia yra ateitininkijos sąjūdžio misija, kokios jos funkcijos bei uždaviniai, ir kodėl ji yra nepamainomai reikalinga mūsų dienoms?

1911 m. deklaracija, paskelbta "Ateityje", pabrėžė visuomenės ir kultūros atnaujinimą Kristaus tikėjimo dvasia. Dvasinis lietuvių tautos atgimimas tapo pradinė ateitininkijos misija. Prof. Šalkauskio supratimu, kaip "Aušra" ir aušrininkai rišasi su Lietuvos tautiniu atgimimu, taip su "Ateitim" ir ateitininkais rišasi jos dvasinis atgimimas, vedąs jos visuomenę į pilnutinį krikščioniškojo gyvenimo turinį. Šie abu atgimimai buvo tautai būtini anuomet, bet jų stiprumas yra taip pat labai reikalingas ir šiandien. Prisimenant bolševikų jau per 30 metų vykdomą tautos dvasinį ir tautinį slopinimą tiek vandališkomis, tiek moderniomis priemonėmis, tautiniai dvasinis jaunimo ugdymas išeivijoje tampa nepamainomu vyresniosios ateitininkijos uždaviniu. Dabartinė ateitininkija, ugdydama savo narius, atrodo, greitu žingsniu artėja prie **"pilnutinio** žmogaus ugdymo" idealo. Naujiems įnašams ateitininkiškosios veiklos uždaviniuose ir metodikoje tebeaugant, ateitininkija išvysto sistemą, kuri bando žmoguje ugdyti viską kas yra gera, pradedant fiziniu užgrūdinimu sporte, 10 ar 25 mylių žygiuose, ir baigiant kūrybiniais paskatinimais rašto žodyje, piešiny ir dainoje, judesy ir maldoje. Paskutiniųjų metų įspūdingas jaunimo veiklos suklestėjimas, o taipgi moksleivių kuopų ir stovyklų bei kursų laikraštėlių leidimas nėra vien atsitiktinumo ženklas.

Dovydaitis, Šalkauskis, Kuraitis, Maceina, Damušis, Sužiedėlis, Girnius, Yra, Kijauskas, Sabalis ir daugelis kitų ateitininkijos vadų ir auklėtojų teisingai suprato reikalą nuolat plėtoti ir akstinti visas žmogaus prigimties dimensijas, o ypatingai moralinį jautrumą, vertybių gradaciją ir pasaulėžiūrinės sampratos gilumą — visa tai, kas veda prie dvasino atgimimo ir suklestėjimo, prie Šalkauskio "gyvosios dvasios" savybių įgijimo — pasiryžimo nuolat tobulėti ir degti idealų ugnimi!

Prityrę pedagogai mums sako, kad jaunimo laikotarpis yra idealistinio nusiteikimo ir veiklos metas. Tai pasaulėžiūrinio suaktyvėjimo fazė, kurioje Šalkauskio ir didžiumos ateitininkijos veikėjų supratimu, galutinai formuojasi pilnutinio gyvenimo idealai. Todėl ne vėliau, o kaip tik jaunystėje turi būti atrandama altruistinė daugiaspalvė veiklos vizija, o taip pat ir pagrindinis kelrodis, kitaip "No wind can do any good who steers for no port..." ("Joks vėjas nepadės tam, kuris nežino savo paskirties uosto"). Yra esminga, kad mokslus einąs jaunuolis pajustų Kristų kaip savo Kelrodį, kad jo širdis užsidegtų troškimu "Visa atnaujinti Jame," nes paties Kristaus žodžiais Jis yra "kelias, tiesa ir gyvenimas."

Juk mūsų jaunimui reikės išlaikyti lietuviškąją krikščionybės formą šiame krašte — tai auganti jaunimo atsakomybė, nes kaip kun. dr. Antanas Paškus prieškongresinėje stovykloje pastebėjo, niekas kitas to neatliks. Esu įsitikinęs, kad ir jaunoji ateitininkija bus St. Šalkauskio žodžiais "pilnutinės pasaulėžiūros ir pilnutinio gyvenimo sąjūdis," kad ji atliks savo tautinę — religinę misiją.

Taip, tik visų žmogaus galių išvystymas sudaro struktūrinę bazę ateitininkiš-

kajai asmenybei formuotis, tik **suderintas visų išplėstų galių panaudojimas padaro asmenį autentišku ateitininku** — suteikia jo išgyvenimui ir veiklai gilaus prasmingo ir vidinio pasitenkinimo.

mo kelius, deja, pasirenka jau ryški Amerikos jaunimo dalis. Senieji aplinkos blogiai — gėrimas, rūkymas, šeimos sukrikimai — yra papildyti naujais:—pasitraukimu iš visuomenės ir išsvetimėjimu visai

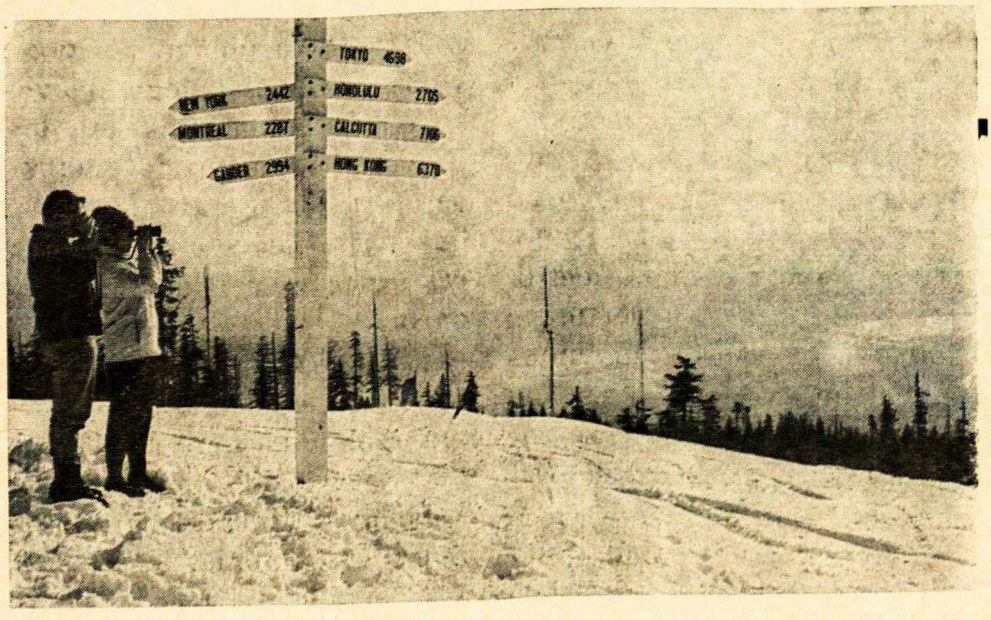

Idealo stoka — pražūties rodiklis

Atsakydami į antrąjį Dovydaičio klausimą, žvelgiame į savo gyvenamąją aplinką. Nedaug klysiu pasakęs, kad gyvename intelektualinio paviršutiniškumo, dehumanizacijos ir moralinio nuosmūkio aplinkoj. Neatrasdami aukštų ir autentiškų idealų tokioje aplinkoje, šių dienų jaunuoliai lengvai nukrypsta į blogybes, kurių skaičiai tebedaugėja — bendroji auklėjimo stoka ir gausūs demoralizacijos veiksniai, deja, atlieka savo uždavinį ir jų pinklės pražudo vis didėjantį jaunuolių skaičių. Ar galima stebėtis vis daugėjančiais agresijos ir smurto pasireiškimais, matytais televizijoje nuo pat kūdikystės dienų?

Žmogaus prigimtis tebėra palinkus ne tik į gerą, bet ir į blogą. Bent šiuo metu ji duoda daug medžiagos pesimistinei interpretacijai. Įtakoms, skatinančioms blogį, tebestiprėjant, vienokio ar kitokio, lėtesnio ar spartesnio savęs naikinikultūrai, seksualiniu palaidumu ir pavojingų vaistų bei narkotikų naudojimu, bėgimais iš namų ir pagaliau revoliucinio kerštо bei naikinimo aistromis. Nėra abejonės, kad užgniaužiant moralinį ir dvasinį savęs pajutimą ir ieškant tik pojučių išgyvenimo ugnies, blogio keliai atsiveria visu platumu — jie atsiveria tiek savęs tiek ir kitų naikinimu. O idealo stoka jaunystėje yra pražūties signalas!

Šioje didėjančių blogybių fazėje, mes, ateitininkai, turime stiprinti savo ideologinę veiklą ir daryti visa, kas įmanoma, kad lietuvių jaunimas galėtų pasirinkti tikro idealo kelią, kad Kristaus žodžio gelmes pažinusi jaunuolio širdis ryžtųsi Jam tarnauti, kad vis didėją būriai jaunuolių taptų tomis dvasinio atgimimo kibirkštimis, kurios skleistų šviesą ir autentišką meilę mūsų tautinei bendruomenei ir plačiajai aplinkai.

Organizacija, idealizmas ir darbas

Kaip asmenybės ugdymo ir idealizmo sistema, ateitininkija yra lietuviškojo jaunimo veiklos genijų sukurtas unikumas. Su jaunučių suorganizavimu ir su pilnutinės moksleivių vieklos programos išvystymu jaunimo veiklai atsidavę ateitininkai sukūrė idealios katalikų jaunimo organizacijos pobūdį ir struktūrą, siekimus ir uždavinius. Mūsų tautos religijos ir kultūros syvais persunkta ideologija, gausiai paremta šių dienų socialinių mokslų duomenimis ir pedagogikos metodais, leidžia mums tvirtinti, kad turime ir vertingus veiklos pagrindus ir gausius uždavinius septintajam ateitininiškosios veiklos dešimtmečiui. O darbo gausumas ir sėkmė priklauso nuo mūsų pačių pasiryžimo ir sugebėjimų.

Baigdamas noriu pabrėžti, kad dar prieš Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą ateitininkija pajuto, gyvenimo ir tebegyvena tautos laisvės pulsu, dar prieš Vatikaną II ateitininkija pajuto autentiškos katalikybės esmę, gi šiandien mes žvelgiam ir tiesiam to paties kelio, bet naujus kontūrus ateičiai. Mes žinome, kad ateitis yra kuriama dabartyje, jos mintyse, jos darbuose ir planuose. Mes taip pat žinome, kad jaunimas turi būti šios lemtingos veiklos avangarde, nes jo energija, talentai bei kūrybingumas yra beveik neišsemiami šaltiniai. Jegu kiekvienas kongreso dalyvis atliks tik keletą darbų šių ir kitų metų bėgyje, visa atetininkija šuoliu judės, artės prie savo idealo, ir jos ateitis bus šviesi. Dieve, mums visiems padėk atrasti pačius vertingiausius uždavinius ir darbus!

Tad kongreso dalyvių pavyzdžiais, darbais ir idėjomis sustiprinti, drąsiai žygiuokime ateitininkijos statomu keliu į savo tėvynės išlaisvinimo kovų areną ir kaip visuomet neškime savo tautai ir laisvę, ir moralinį pakilimą, ir dvasinį atgimimą. Kaip anuomet buvome, taip ir dabar esame jauni Kristuje. Būkime jauni ir idealo darbų kelyje! Siekime būti Kūrėjais Dievo planuose!

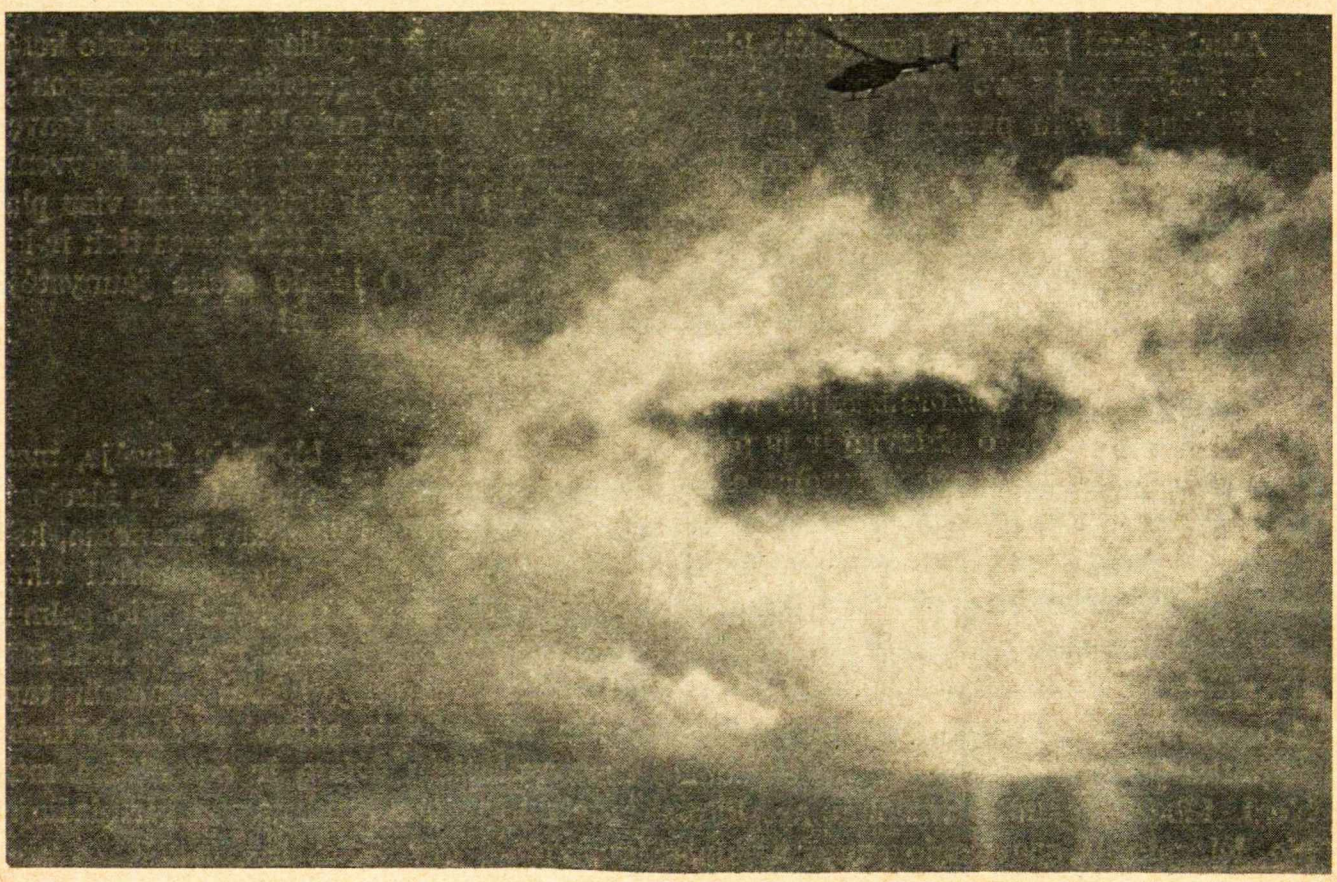

SVAJONĖS — KODĖL NE?

Jurgis Oniūnas

Naujojo SAS pirmininko žodžiai po SAS valdybos rinkimų per SAS suvažiavimą Toronte 1970 m. spalio 24-25 d.d.

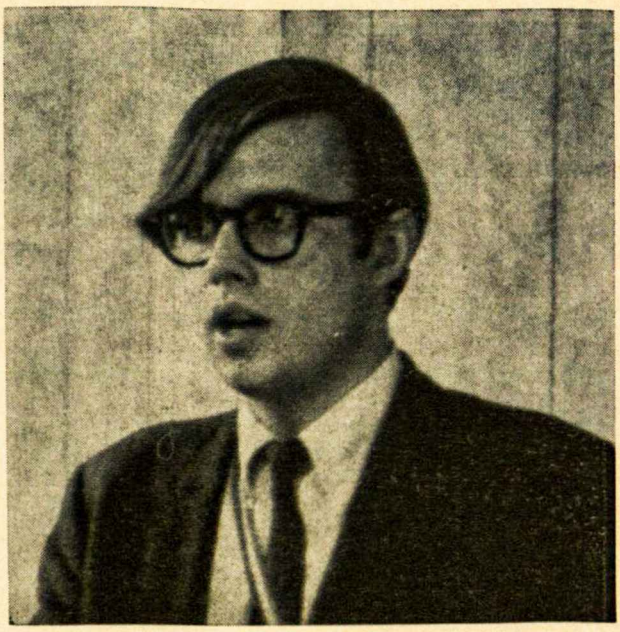

1970 - 1971 mokslo metai mums yra reikšmingi dėl dviejų priežasčių. Pirmiausia tai yra pirmi metai ką tik praėjusio Kongreso darbo metai. Tai reiškia, kad jei Ateitininkų Kongresas ir prieškongresinė stovykla buvo penkių metų veiklos pasekmė, tai ateinantys metai yra patys kritiškiausi, nes išaugusio veiklos medžio dydis ir efektingumas priklausys nuo pirmųjų mūsų augančių dienų.

Antra, šie metai yra 20 metų sukaktis nuo to laiko kai studentai pradėjo veikti Šiaurės Amerikoje. Ši yra saldžiai karti sukaktis. Saldi todėl, kad galime įrodyti ,juk po dvidešimt metų veiklos šiame tirpdomajame katile nesame dar mirę. Karti todėl, kad matome jog jei nesusigriebsim, mūsų laikas bus labai ribotas — jo nedaug turime. Abiem šiem įvykiam reikia introspekcijos ir aktualios mūsų dabartinės padėties supratimo.

Pranas Dovydaitis kaip tik mums pristatė formulę tai padaryti. Pirmuose raštuose "Ateityje", jis pristatė tris pamatinius klausimus: kas mes esame —kuo mes vadinamės, kokioje aplinkoje mes randamės ir ko mes siekiame. Dovydaitis atsakė šiuos klausimus 1911 metų Lietuvai. Sukaktuviniai metai kaip tik yra laikas mums vėl iš naujo bandyt juos atsakyti. Kas iš tikrųjų mes esame? Leiskite man šį klausimą paimti iš labai praktiško taško, būtent, koks yra dabartinio studento vaidmuo? Atrodo, kad yra pas mus galvosena, jog studentas yra senesnis ir gudresnis moksleivis. Tai matome iš kelių praėjusių kursų kurie buvo lyg pamokos, kuriose buvo duota mažai laiko pačiam studentui idėjas susiformuoti. Moksleivis yra mokomas, kad galėtų jau į studentus perėjęs praktiškai naudoti tuos pagrindus, reikalingus ruošti savąją pasaulėžiūrą. Jei studentui nėra duodamos sąlygos išsireiškimui ir jis nėra tiesiog priverstas galvoti, bet jam viskas paduodama ant gražios lėkštutės, tai studentas yra blogoj padėty. Todėl daug studentų atkrenta, kai mato, kad nesugeba galvoti, kad nemoka konkrečiai pritaikyti principų prie dabartinės veiklos. Ir tuo pačiu ateinantys studentai atkrenta, kai mato, kad studentai neduoda jiems nieko naujo nuo to ką gavo pas moksleivius. Gal taip buvo daroma praeity su tikslu juos išmokinti tai ko neišmoko pas moksleivius. Bet dabar nebeturime laiko terliotis. Ateinantys moksleiviai kursų dėka yra gerai išmokę savo pamokas. Nebegalime laukti tų studentų, kurie nežino kodėl mes veikiame. Kazimieras Dagys tiksliai iškėlė anti-intelektu-

(tęsinys 18 puslapyje)

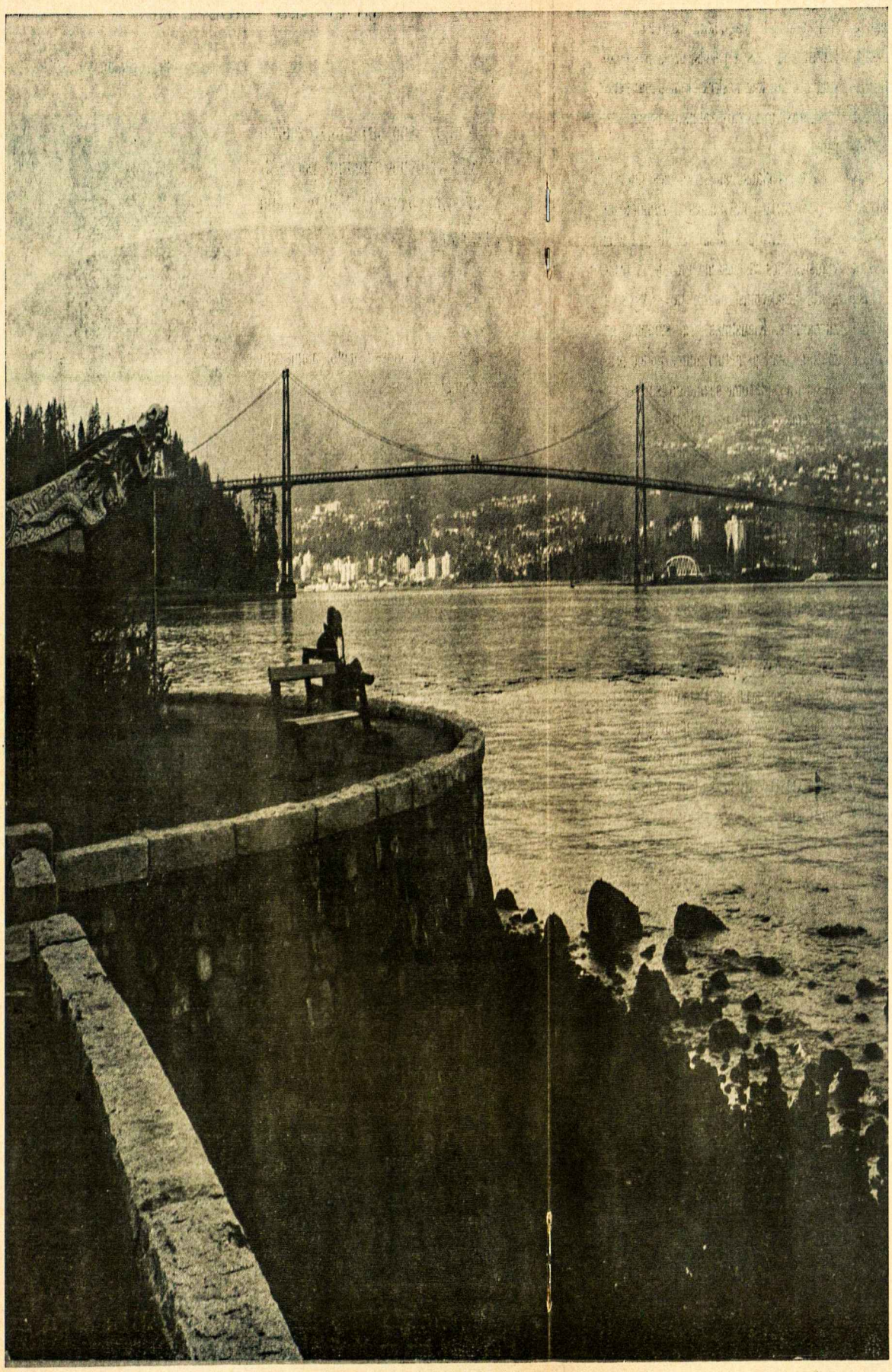

MEILĖ

Žmogus tai jautrus Dievo tvarinys
Gražus ir mandagus
Vistiek turi jis draugus.

Nemandagūs ir negražūs
Nesvarbu apie draugus
Vistiek turi JIS jausmus.

Viens galvoja apie kitus
Kits galvoja apie šposus
Dievas myli gi visus
Net ir tuos nemylinčius kitų.

Žmonybė

LIETUVOS
NACIONALINĖ
MARTYNO
BIBLIOTEKA

alizmo problemą "Ateity". Galima pridėti, kad ir giliausias intelektualizmas nepakeičia idėjų įgyvendinimo ir sunkaus darbo. Tą bandysime įkalti kiekvienam studentui į galvą. Daug studentų turi idėją, kad jei priklausai ateitininkams esi elitas. Deja, elitą išugdyti nėra taip lengva ir mes jo neturėsime be darbo ir pasiaukojimo.

Antras klausimas yra šis: kokioj aplinkoj mes randamės? Faktas yra, kad jau dvidešimt metų veikiame šiame mūsų kultūrai svetimame krašte. Pradžioje uždaviniai buvo aiškūs: išlaisvinti Lietuvą ir greitai jon grįžti. Tuojaus po karo nė vienas studentas negalvojo pasilikti svetimame krašte. 1956 metais 78 procentai studentų Amerikoje sakė, kad tuojaus grįžtų į Lietuvą. 1960 metais 31 proc., o dabar būtų tikrai sunku rasti studentą galvojantį tuojaus grįžti jei Lietuva būtų laisva. Tiesą pasakius, atrodo, kad mūsų grįžimas būtų beprasmiškas, žiūrint į tai, kokią pažangą mumyse jau yra padaręs nutautėjimo vėžys. Taigi, kodėl mes veikiame? Mūsų uždavinys yra sunkus. Dirbti tam kas mums patiems nebus tiesioginiai naudinga, bet dirbti ateinančioms kartoms. Savo darbo vaisių tikriausiai neteks mums pamatyti. Istorija mumis teis tuo, ką galėjome padaryti ir padarėme arba nepadarėme.

Ateitininko misija yra vadovauti aplinkai. Tad realistiškai pažvelkime į ateitį, į aplinką ir reaguokim jos reiškiniams. Lietuva bus laisva jei visi už ją pasiaukosim, bet kol kas neskrajokim padangėmis ir supraskim kokioj aplinkoj esame atsiradę.

Trečias klausimas — ko mes siekiame — yra kartu lengviausias ir sunkiausias. Todėl negalvoju jo atsakyti. Jis yra lengviausias, nes visi esame girdėję iš prelegentų atsakymus, skaitę tai knygose ir žurnaluose. Klausimas yra sunkus, nes matome, kad jis neturi mums jokios prasmės jei nepadarome sąžiningo įsipareigojimo tiems tikslams pasiaukoti. Tai gali padaryti tik kiekvienas asmeniškai. Padarius tokį įsipareigojimą nebereiks šūkių, tuščios kalbos, nereiks klausti ką galime padaryti, kaip galime veikti. Viskas bus aišku. Mūsų gyvoji dvasia skleisis pati.

Todėl turėtumėm atsiminti Šalkauskio žodžius: "Facere quam dicere" — Veikti, ne tik kalbėti. Mes tuo šūkiu galvojame vartyti visą sąjungą. Prašome Dievo palaimos. Prašome Jo ir Jūsų pagalbos. Prašome Dievo, kad duotų mums ištvermės ir jėgos veikti, o Jūsų, kad matytumėt, kad nedirbam veltui.

"Vieni mato reikalus kaip stovi ir klausia kodėl — mes matome svajones ir klausiame kodėl ne?!"

Garbė Kristui

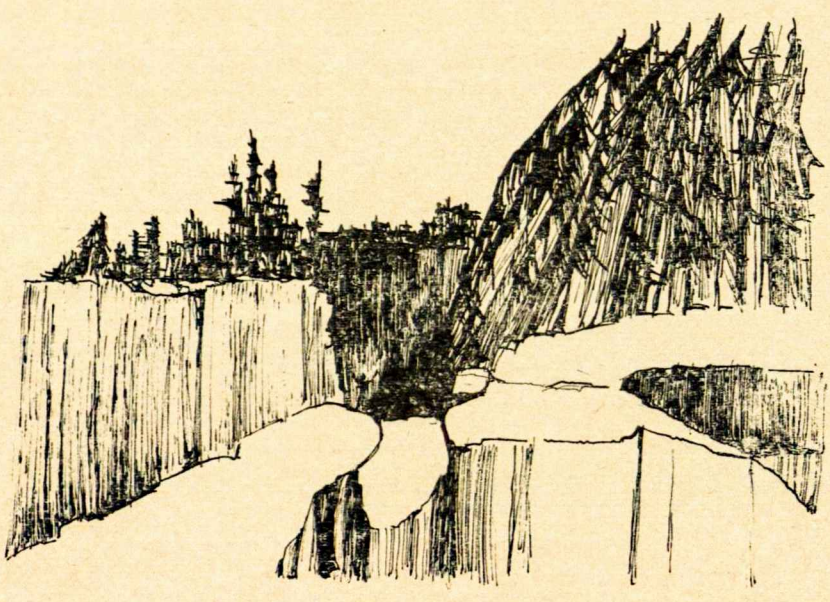

JAUNA KRIKŠČIONIŠKOJI ASMENYBĖ — TAUTOS VILTIS

(tęsinys iš pereito numerio)

Dr. Adolfas Damušis

Galima priminti, kad Antrojo Vatikano Susirinkimo idėjos Bažnyčios mintytojų tarpe buvo svarstomos ir gyvos jau kelis dešimtmečius prieš susirinkimą. Ateitininkų steigėjai ir minties vadai Pr. Dovydaitis, St. Šalkauskis, K. Pakštas, V. Endziulaitis, Pr. Dielininkaitis, vyskupai Pr. Būčys, K. Paltarokas, M. Reinys, prelatai Pr. Juraitis, A. Jakštas-Dambrauskas sekė Bažnyčioje svarstomas pačias moderniausias mintis, naujas idėjas ir jas diskutavo ateitininkų susirinkimuose, suvažiavimuose. Daugelis net iš tų idėjų buvo ir įgyvendintos. Kaip, pavyzdžiui, pasauliečių įtraukimas į Bažnyčios apaštalavimo misiją, katalikų socialinės dokrtinos praktika, atvirumas laikui, dalyvaujant kūrybiniuose baruose, dėmesys moderniam pasauliui. Dr. Ant. Maceina buvo būdingas ir gana radikalus pranašas toje srityje.

Todėl Antrojo Vatikano Susirinkimo faktas ir nutarimai ateitininkų buvo priimti ramiau, ir su džiaugsmu, nes tomis mintimis daugumos jau anksčiau gyventa.

Tad ir Harvey Cox idėja įsijungti į pasaulį ateitininkams nebuvo naujiena. Juos, jeigu kas ir norėtų, sunku būtų atskirti nuo pasaulio. Ateitininkų pažiūra pilnai sutampa su Teilhard de Chardin tvirtinimu: "Mūsų tikėjimas mus griežtai verčia gyventi šios žemės reikalais". Bet pasaulis ne viskas, ateitininkas gyvena ir tuo, kas už pasaulio.

Keisti asmeninio Dievo sąvoką socialinio Dievo supratimu, kaip minėti autoriai siūlo, vargiai bebūtų pagrindo, kai respektuoji žmogų ir jo apsisprendimus. Pavyzdžiai tuo atžvilgiu aiškūs.

Pasternakas, pergyvenęs marksizmą praktikoje, su pietizmu kalba apie Kristų, evangeliją, ilgisi absoliučios tiesos, teisingumo, jis nenutraukęs santykių su asmeniniu Dievu. Ir mūsų poetas Putinas - Mykolaitis tiki į asmeninio Dievo pažadą, kuriame jo tiesos ištroškusi siela tikisi susilaukti ramybės ir prasmės. Iš tų pavyzdžių matyti, kad socialinio Dievo sąvoka tikrą svorį ir vertę gauna, tiktai atsirėmusi į asmeninio Dievo sąvoką.

Antrasis Vatikano Susirinkimas nesiriboja sumanymais bei nutarimais, bet angažuojasi jų vykdymui.

Jis paskelbė aggiornamento radikaliai. Ryšius su žmonėmis, dialogą su kitų tikėjimų atstovais vedė krikščioniškojo humanizmo dvasioje. Dabar eina sistematingai reformas įvykdyti. Tuo tarpu pasaulio viešoji nuomonė Antrojo Vatikano Susirinkimo projektą bando išlaikyti pirmojoje funkcijoje t. y. reformų ir sumanymų stadijoje.

Tikrai pasaulio viešosios nuomonės formuotojus reiktų šaukti prie subrendimo. Pirmiausia jie turėtų atkreipti dėmesį į visą eilę organizacijų, institucijų bei sąjūdžių, ragindami juos, Bažnyčios pavyzdžiu, prisitaikyti reformas sau, o yra daug kas taisytino! Antra, jie turėtų išeiti iš sumanymų ir idėjų būklės į idėjų įgyvendinimo, į darbų būklę.

Nuo sumanymų prie darbų! Tuo atžvilgiu yra pavyzdys pasauliui.

O pakeitimų ir reformų reikia tiek pasauliui už Geležinės uždangos, tiek ir lais-

vajam pasauliui.

Vienas bruožas pasauliui yra labai būdingas — savo prievartinės propagandos būdu įteisintoms dogmoms jie aukoja žmogų. Milijonai žmonių buvo iššudyti, kalėjimai, koncentracijos stovylos, o dabar ir psichiatrinės ligoninės pripildomos kaliniais, kurie nesutiko nusilenkti prievartinėms komunizmo dogmoms. Laisvojo pasaulio spauda nepakėlė prieš šią žiaurią neteisybę balso, tiek kiek ji buvo pajėgi pakelti. Toks tylėjimas yra lygus bendradarbiavimui prievartoje.

Mūsų "free society" dogma yra ginama visu agresyvumu, nežiūrint, kad dirbantysis nuo jos nevykusios interpretacijos kenčia, o kriminalistas pelno.

Dogma "viešoji mokykla be auklėjimo ir be religijos" agresyviai ginama, nors masiniai savi jauni žmonės yra išduodami nesąžiningų narkotikų pirklių valiai.

Todėl su viltimi buriamės apie savo Bažnyčią, kuri Leono XIII žodžiais "pritaikomą dabarties metui, kad ji būtų pilnai pasiruošusi vesti šventai šių dienų tikėjimo kovai pasikeitusiame pasaulyje".

Vieną troškimą teturėtume, kad progresyvieji ir tradicionalistai Bažnyčioje baigtų aiškintis problemas ir visi įsijungtų į II Vatikano Susirinkimo nutarimų vykdymą.

5. Kuri revoliucija žada laisvę?

Radikalai Jungtinėse Amerikos Valstybėse stengiasi sudaryti įspūdį, kad jie yra idealistai ir kad jie kovoja dėl laisvės panašiai kaip rezistentai Rusijoje, Čekoslovakijoje ar kitame okupuotame krašte. Tai yra bandymas lygiomis laikyti nelygias vertybes, norint vertesnę nužeminti. Blaiviai vertinant su tuo sutikti negalima. Būtų didelė neteisybė lygiai traktuoti institucinę tvarką (establishment) Sovietų Rusijoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Sovietų Rusijoje yra prievartinė, primestoji tvarka. Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra laisvoji, pasirinktoji tvarka.

Rusijos bei jos okupuotų kraštų revoliucionieriai priešinasi prievartai, kuri teisinama principu, kad žmonėms nereikia laisvės, nes tada jie tolsta nuo marksizmo teorijos. Tie, kurie rodo opozicijos tai prievartinei tvarkai, yra įkalinami koncentracijos stovyklose, psichiatrinėse ligoninėse, ir iš viso yra pasmerkti naikinimui.

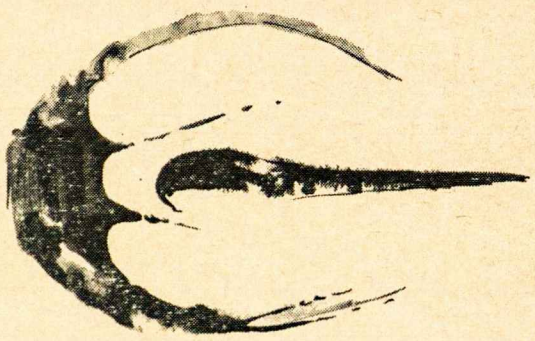

Visai kita padėtis yra Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Čia gali išreikšti laisvai savo labai kraštutines mintis žodžiu ir raštu. Tas, kuris vykdo įsisėdėjimą (sit-in) universiteto prieškambaryje ir iš jo yra išnešamas, yra bandomas padaryti herojumi. Tas, kuris meta bombą, turės užtikrintą gerą darbą. Jo destruktyvinė praeitis jam skins kelią aukštyn, atlygindama jo revoliucinį aktyvumą. Iš kalėjimo jis bus išpirktas ir jo bylą gins pirmaeiliai juristai. Todėl radikalai drąsiai meta akmenį į policininką ir šaukia "police brutality", kai iš tikrųjų vykdo "mob brutality".

Didelės audros metu, kai aplinkui trankėsi perkūnai, mažas vaikas meldėsi: "Viešpatie, padaryk, kad būtų daugiau šviesos ir mažiau triukšmo". Ir mes šiandien galėtume prisidėti prie jo maldos, nes Jungtinėse Amerikos Valstybėse vykdomoji revoliucija yra triukšmas be šviesos.

Ugdydami jaunas krikščioniškas asme-

nybes, kreipiame jų dėmesį į tikrąjį kovotoją už laisvę, į heroizmą už Geležinės uždangos. Iš ten sklinda ženklai, kaip pulsuojanti Šiaurės Pašvaistės šviesa, skelbiantys, kad pavergtas, bet savo dvasia laisvas žmogus ten yra gyvas ir nenugalėtas. Kokia ironija — toli šiaurėje koncentracijos stovyklose, apsuptose spygliuotomis vielomis ir saugomose kulkosvaidžių, žėri viltis, kuri žada laisvę.

Susipažinkime su pora tos kovos pavyzdžių.

a. Intelektualų rezistencija už Geležinės uždangos

Trys Sovietų Rusijos intelektualai: Amalrik, Jakir ir Bukovskij, slapta suteikė pasikalbėjimą Jungtinių Amerikos Valstybių žurnalistui Kolb ir į juostą įrašė savo revoliucinį pasisakymą prieš Sovietų Rusijoje vyriaujančią komunistinę priespaudą ir žmogaus teisių pažeidimą. Jie prašė, kad tas jų revoliucinis žodis būtų perduotas per televiziją visam pasauliui. Jie žinojo, kad juos naikins už tai, bet kiti stos į jų vietą.

Ta pačia proga buvo perduota revoliucinė kalba rašytojo Ginsburgo, slapta į juostą įrašyta koncentracijos stovykloje. Ten pat kalinamas lietuvis anglų kalba pristatė Ginsburgą jo kalbos pradžioje.

Tie jaunų intelektualų revoliuciniai žodžiai, perduoti per televiziją, sudarė įspūdį kažkokio iškilmingo laisvės pokylio. Smurtu persekiojamas žmogus smurto nebijo. Todėl smurtininkas jaučia, kad po jo kojomis žemė siūbuoja. Už spygliuotų užtvarų, fiziniai suvaržytas, gyvena iš esmės laisvas žmogus.

Kaip smagu, kad tokioje garbingoj laisvės demonstracijoje dalyvavo ir mūsų nežinomo vardo mielas tautietis, mūsų laisvės kovos herojus.

b. Okupuotos Lietuvos kunigų protesto deklaracija Vyr. Sovietų Rusijos ministerių tarybai

Keturiasdešimt lietuvių kunigų surinko konkrečius faktus apie priespaudą, Lietuvos okupantų taikomą Katalikų Bažnyčiai ir tikintiesiems.

Faktai yra klaikūs:

Jauni žmonės yra persekiojami, jeigu jie tuckiasi bažnyčioje, mokytojai ir tarnautojai išmetami iš tarnybos, jeigu apsilanko į pamaldas, ligoniams neleidžiama suteikti sakramentinio patarnavimo; jaunuoliams neleidžiama stoti į kunigų seminariją, jeigu komunistų partija neduoda leidimo, į seminariją stojančių jaunuolių skaičius yra nustatytas net aštuonis kartus mažesnis negu kunigų miršta.

Tais faktais yra atidengiamas sovietinės konstitucijos melas apie tariamą sąžinės ir tikybos laisvę.

Tie faktai paruoštoje deklaracijoje yra pateikti Sovietų Rusijos ministerių tarybai su nuorašais Lietuvos ministerių tarybai ir Katalikų Bažnyčios vadams Lietuvoje.

Okupuotos Lietuvos sąlygose tai yra nuostabios drąsos raštas. Pažeistas žmoniškumas jau nebegali pakelti melo ir pasisako prieš jį, nebijodamas persekiojimų.

Tuo herojiniu žygiu lietuviai kunigai taip pat rikiuojasi pirmaeilių kovotojų už laisvę eilėsna.

Jie čia pateikiami jaunimui kaip tikros herojinės revoliucinės kovos pavyzdys.

c. Lietuvių jaunimas už tikėjimo laisvę

Moksleivių ateitininkų sąjungos 1967 metų centro valdybos iniciatyva lietuvių jaunimo organizacijos yra susibūrusios į bendrinį komitetą "Lietuvių jaunimas už religinę laisvę". Jie nori priminti pasauliui komunistų okupuotoje Lietuvoje vykdomą žmonių ir ypač jaunuomenės persekiojimą dėl religinių įsitikinimų.

To komiteto rūpesčiu keturiasdešimties lietuvių kunigų deklaracija buvo išplatinta laisvajame pasaulyje. Tai yra vienas iš pavyzdžių kaip mūsų jaunimas angažuojasi darbams, kuriais siekia palengvinti pavergtų brolių likimą ir priversti okupantą bent iš dalies vergijos pančių įveržimą atleisti.

Tokia iš pačios jaunuomenės kilusi iniciatyva yra sveikintina ir remtina.

Į talką jaunimui

Dabarties sąmyšyje jaunuomenei yra daug pavojų.

Prof. St. Šalkauskis sako: "Jaunatvė yra visų žmogaus pajėgų pražydėjimas. Tai yra gėlių, bet ne vaisių laikas. Kad vaisiai būtų gražūs ir sveiki, reikia gėles apsaugoti nuo pavojų.

Todėl vyresnieji yra kviečiami į talką jaunimui.

Štai kelios iš daugelio neišskaičiuojamų darbo sričių:

Susitelkime, susipraskime savyje ir talkinkime solidariai jaunimui. Susitikime svarstyti ne mūsų skirtumų, bet sudaryti planą darbų, svarbių jaunuomenės veiklai.

Padėkime tobulinti jaunimo židinius — stovyklavietes ir padėkime išlaikyti jas nuo pažeidimo iš šalies.

Aprūpinkime jaunimą literatūra ir veiklos priemonėmis.

Jauniesiems nariams sutelkime globėjus iš geriausių pedagoginių pajėgų.

Parodykime meilės savai organizacijai. Jaunimui reikia jaukios aplinkos, gero žodžio. Neverta už mažas klaidas savųjų jaunųjų barti. Pakankamai mūsų organizacija gauna smūgių iš šalies. Apsaugokime savo jaunimą nuo nepelnytų užsipuolimų.

Darbas jaunuomenės tarpe yra pirmaeilis ir šventas. Ateitininkija yra pajėgi jaunimui atskleisti prasmingą gyvenimo kelią ir padėti jam tuo idealų keliu žygiuoti.

Jaunuomenė, kuri su pasitikėjimu stoja į ateitininkų eiles, tėvai, kurie nedraudžia savo vaikams ateitininkų veikloje dalyvauti, sprendžia labai gilią žmogiškąją ir kartu mūsų tautinę problemą.

Asmenybės ugdymu susiformavęs jaunimas principingas žmogus yra tvirta atrama ne tiktai mūsų žmogiškajam krikščioniškajam, bet ir tautiniam išsilaikymui, ir tai pačia giliausia prasme.

Mieli jaunieji draugai ir draugės, Jūs stovite prieš neišbaigtą pasaulį. Kartais jis atrodo taip toli pažengęs, o kartais tiktai užuomazgoje. Bet jis yra galimybių pasaulis, tai vilčių erdvė, tai aukos laikas. Tai jauniesiems proga prasimušti į naujus, šviesius horizontus. Tai proga prasmingai gyventi. Esate laive, kurį audrų bangos ir vėjai daužys ir mėtys. Bet geriau grumtis su bangomis vairuojamam laive, negu būti plūduriuojančia atolauža, skeveldra.

Viena yra svarbu, kad jūreiviai yra energingi ir pasiryžę. O Vairuotojas yra šviesus, patikimas ir kompetentingas, ir yra pasakęs: "Aš esu Tiesa, Kelias ir Gyvenimas".

Southfield, Michigan

ATEITININKŲ ŽENKLIUKŲ IR JUOSTELIŲ galima gauti "Ateities" administracijoje, 7235 S. Sacramento Ave. Chicago, Illinois, 60629. Jaunučių, moksleivių, studentų ir sendraugių ženkliukai po $2.00. Moksleivių ir studentų juostelės po $1.50. Studentų ir sendraugių ženkliukai (14 karatų) po $3.50.

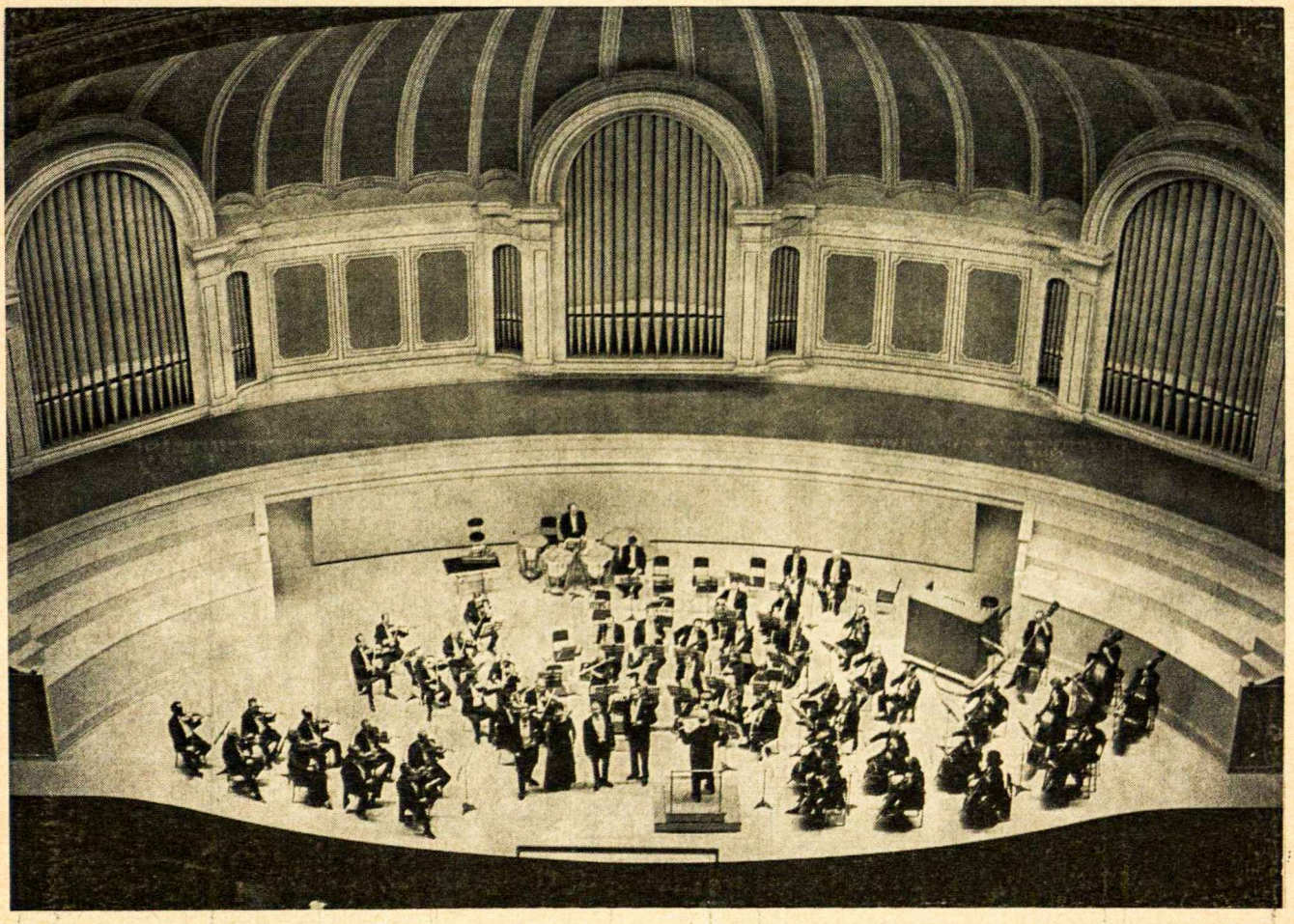

Simfoninis koncertas

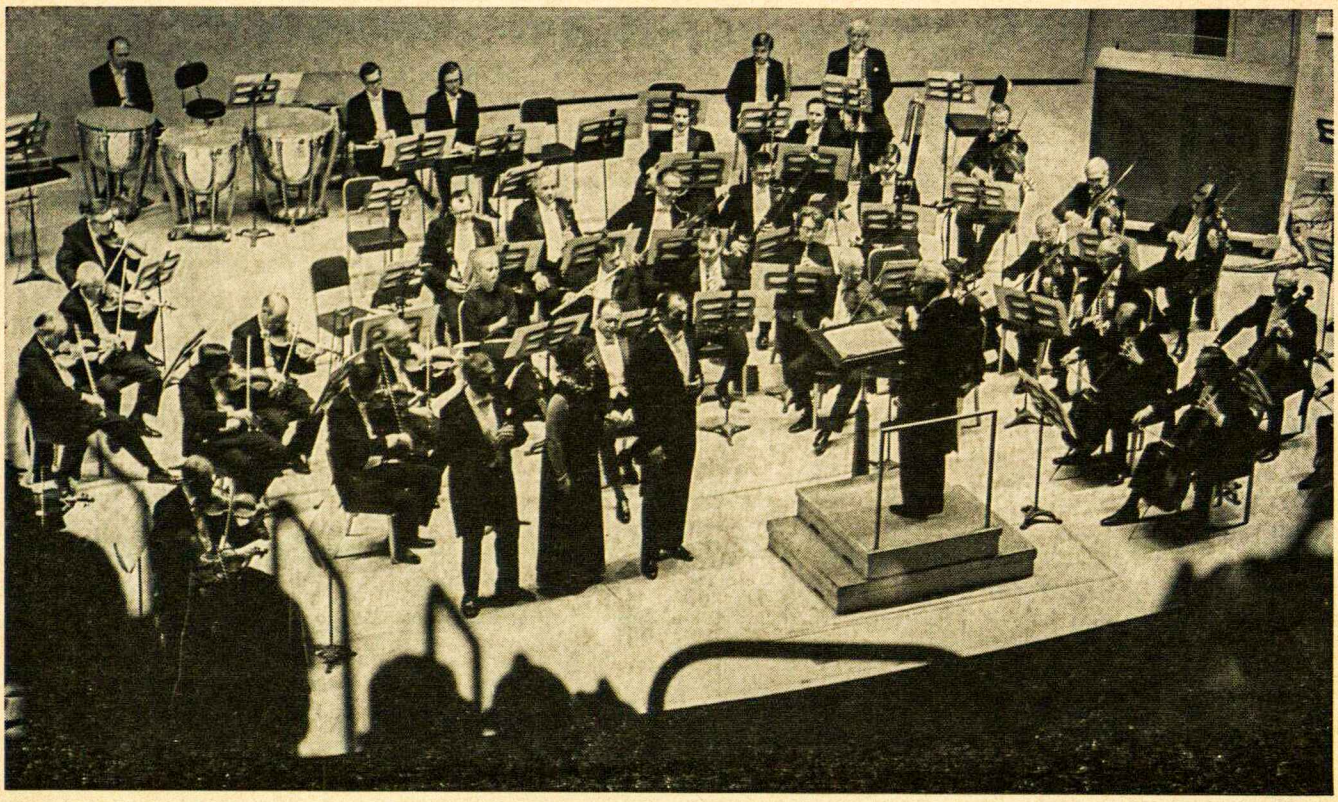

Aštuntasis Ateitininkų Kongresas jau praėjo. Mes jau užmiršome savo rezoliucijas, pakilią dvasią, kurią sukėlė simfoninis koncertas Orchestra Hall kongreso metu. Tačiau Čiurlionio Jūra vėl sušniokš ir Beethovenas vėl suskambės mūsų mintyse, prisiminus koncerto vaizdus. Kairėje viršuj vaizdas iš Fidelio arijų išpildymo programos metu, o apačioje matyti dirigentas muz. Vytautas Marijošius prie pianino su solistais (iš k. į d.) Stasiu Baru, Danute Stankaityte, Jonu Vazneliu ir Algirdu Braziu repeticijos metu Jaunimo Centre. Dešinėje matyti repeticija Orchestra Hall su pianistu Antanu Smetona, o apačioje, tos repeticijos metu Vytautas Marijošius duoda orchestrui paaiškinimus.

jaunystė lydi mus!

PASIPRIEŠINIMAS

Yra vieta kur paukščiai ramiai skraido, kur žuvys plaukioja laisvai ir žmogus saugiai vaikštinėja. Ši vieta kadaise buvo mūsų žemė. Dabar paukšteliai miršta nuo visokių dūmų, žuvys nyksta nuo apteršimų ir pačių žmonių gyvenimas yra sutrumpintas. Kodėl? Kodėl? Kodėl mes turime naikint savo pasaulį? Turime galvas. Kodėl jų nenaudojame?

Juozas Juška

MES VISI PANAŠŪS

Žmogus. Tai įdomi šio pasaulio dalelė. Tų žmonių yra daug. Jų yra stambių ir plonų, gražių ir raukšlėtų, tamsių ir šviesių. Bet kas tai tokie? Ar tai svarbu? Tai tik paviršutiniška — parodo kuo mes skirtingi nuo kitų. Tiksliau pasakius, mes visi esame labai panašūs. Juk visi iki vieno turime jausmus — neapykantą, baimę, meilę. Taigi reiktų mums visiems paieškoti daug giliau atrasti tikrą žmogų, o nežiūrėt į jį tik paviršutiniškai.

Ina Stravinskytė

KAI ATSIBUDAU

Vieną rytą atsibudau ant suolo bedrebąs. Laikraščiai nebedengė manęs, turbūt vėjas juos nupūtė.

Pašokau išsigandęs. Toj vietoj, kur aš ką tik gulėjau, nebebuvo suolo! Jo vietoj stovėjo didžiulė metalinė dėžė. Pažvelgiau, ar tebemiega Jonas. Dar labiau išsigandau. Nebeliko parko! Nieko nebeliko: nei medžių, nei žolės. Net visi bičiuliai pradingo.

Visa žemė buvo išcementuota. Išcementuota aikštė tiesėsi toli, toli, kol susidūrė su horizontu. Kai kur kyšojo milžiniškos raketos, kaip šachmatų figūros. Vėl pažvelgiau į dėžę. Ant jos buvo skaitlinės — 3921.

— Za tu mano.

Greitai atsisukau į balso kryptį. Priešais stovėjo keistai apsirengęs žmogus. Turbūt grįžta namo iš kaukių baliaus. Aiškiai matėsi, kad nori atrodyti kaip tolimos ateities gyventojas. Panašiai apsirengusi yra Startrek erdvėlaivio įgula. Dar net spindulių šautuvas prie diržo pririštas.

— Dar du mėnesiai iki kaukių vakaro, — pajuokavau.

— Za tu mano — pakartojo vyras.

— Kas tau yra? Kokia kalba kalbi? —

Kana pa ža tu ma no, — atsakė vyras.

— Gal turi laisvą šriubą galvoj? — paklausiau.

— Zam pam tum! — sušuko vyras, traukdamas lauk šautuvą. Zzzz!!q Laimingai, spindulys pataikė ne į mane, o į cementą. Toj vietoj dešimties pėdų spinduliu nebeliko cemento, o tik tiršta masė.

Pradėjo suktis galva. Viskas keitėsi. Cemento spalva ėjo žalyn, kol visiškai pasikeitė į žolę. Raketų vietoje augo eglės. Metalinė dėžė pasikeitė į suolą. Netoli policija mušdama stūmė mano draugus hipius į sunkvežimį. Nebeliko tirštos masės, o tik didžiulė pelkė. Priešais mane stovintis policininkas ištarė:

— Areštuoju tave už narkotikų vartojimą.

Aloyzas Pakalniškis

STUDENTŲ SUSIRINKIMAS
Chicago, Ill.

Kam iš mūsų šių metų Ateitininkų prieškongresinė stovykla neparyškino pasaulėžiūros, kas negyvena praėjusio Kongreso gražiomis idėjomis, jo maloniais prisiminimais? Stovėti vietoje negalima, negalima gyventi ir prisiminimais. Reikia vėl galvoti, planuoti ir dirbti. Spalio mėn. 11 d. į Tėvų Jėzuitų namus rinkosi Chicagos Studentų draugovės nariai ir kandidatai pirmam 1970 - 1971 m. susirinkimui. Susirinkimas prasidėjo šv. Mišiomis; dalyviai aktyviai įsijungė į dvasios vado kun. K. Trimako jaunimui pritaikytas Mišias. Po Mišių Laimos Underytės pravestos dainos visus išjudino iš ankstyvos rudens šalto rytmečio nuotaikos. Mes fuksai buvome šiltai draugovės narių sutikti ir pasveikinti, mums prisegus kaspiną su įrašu — "Labutis!" Laima Nainytė, praėjusių metų draugovės pirmininkė, buvo apdovanota gėlėmis ir gražiu pyragu su užrašu — "Ačiū." Tai buvo jai visos draugovės narių dėkingumo ženklas už visų metų kruopštų ir daug laiko pareikalavusį darbą, vadovaujant draugovei. Laima Nainytė atidarė susirinkimą. Peržvelgė 1969-1970 m. veiklos planą diskusijų formoje ir padėkojo buvusiems valdybos nariams už darbą ir paramą. Toliau Saulius Mikaliukas, 1969-1970 m. iždininkas, visus nustebino savo ekonominiu sugebėjimu, aštuonis kartus padidindamas kuopos kasą.

Po to L. Nainytė pakvietė Antaną Kizlauską pristatyti būsimos valdybos sąstatą. Pradedant šūkiu: "Susipažinti ir kartu veikti", A. Kizlauskas pristatė naujos valdybos planą. O planas tai buvo puikus: susirinkimai kas tris savaites, tarp susirinkimų pobūviai, valdybos posėdžiai atviri kuopos nariams, pasiryžimas visus narius įtraukti į veiklos komitetus, meninė paroda, kavutė Jaunimo Centre po Mišių sekmadieniais, Velykų pirmos dienos vakarą ruošti tradicinį pasi-

Viršuj, naujoji Chicagos draugovės valdyba. Pirmoj eilėj, Dalia Šaulytė, Jūratė Jasaitytė, Laima Nainytė (buvusioji pirmininkė), Jurgis Bradūnas; antroj eilėj, Vytas Stanevičius, Antanas Kizlauskas, Vytas Narutis, Saulius Mikaliukas, Raimundas Šilkaitis, Tėvas Kęstutis Trimakas. Apačioj matyti Antanas Kizlauskas, naujai išrinktas pirmininkas, pristatąs ateinančių metų veiklos užmojus.

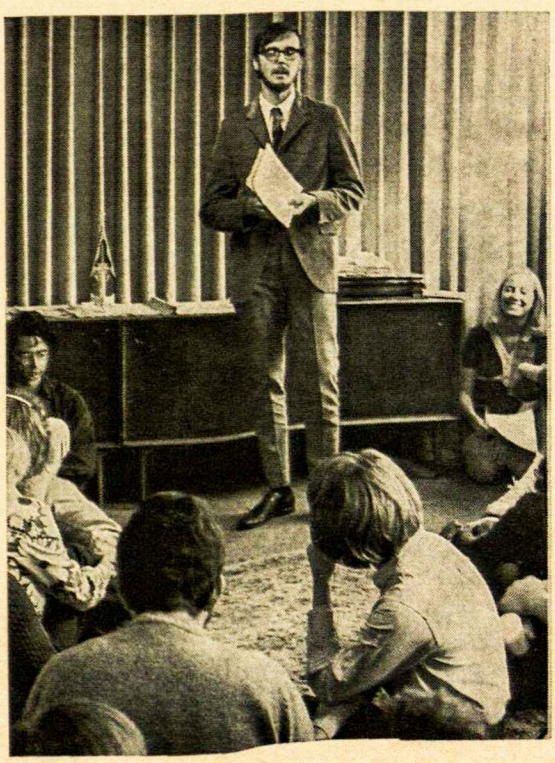

linksminimą Chicagos jaunimui, suorganizuoti Ateitininkų studentų chorą ir net dalyvauti Venetian Nights Lakefort Festival su laivu išpuoštu lietuviškais motyvais.Valdybos rinkimus pravedė L. Nainytė. Naujai išrinktam pirmininkui Antanui Kizlauskui Laima linkėjo laimės ir sėkmės. Vienam susirinkimo dalyviui paskelbus šūkį: "Už Antaną ir jo jachtą", visiems ilgai ir entuziastingai paplojus, turėjome naują daug žadančią valdybą; dvasios vadas — kun. Kęstutis Trimakas, pirmininkas — Antanas Kizlauskas, vicepirmininkai — Jurgis Bradūnas ir Vytas Narutis, sekretorė — Jūratė Jasaitytė, iždininkas — Saulius Mikaliukas, socialinių reikalų vedėja — Dalia Šaulytė, korespondentas — Raimundas Šilkaitis ir tvarkdarys — Vytas Stanevičius.

Sekė SAS Centro valdybos pirmininko Antano Razgaičio pranešimas apie SAS suvažiavimą Toronte. Baigdamas sveikinti naują valdybą, linkėjo sėkmės visai kuopai ir dėkojo už jo "pakėlimą į garbės fuksus" Chicagos draugovėje. Mat, jis buvo apdovanotas fuksų kaspinu, kaip pirmą kartą pasirodęs Chicagos draugovės surinkime. Suvažiavimui Toronte buvo išrinkti keturi atstovai: Jurgis Bradūnas, Saulius Mikaliukas, Vytas Narutis ir Aldona Zailskaitė. Susirinkimą baigėme Ateitininkų himnu.

Po gero susirinkimo sekė dar geresnė iškyla. Studentiška jaunystė nepabūgo nei šalčio nei vėjo.Gero navigatoriaus dėka, apsišarvavę žemėlapiais, atsidūrėme Swallow Cliffs Forest Preserve prie Chicagos. Tik Jurgio tvirta valia ir užsispyrimas mus išgelbėjo nuo dantų kalenimo ir nekeptų dešrelių, jam suorganizavus darbo legioną šakų rinkimui ir laužo kūrimui. Gi, mūsų vyrai, kaip dažnai nutinka, padėję į šoną idėjas, iš visos širdies kūlė futbolą, kol jį pagaliau atėmė nuobodžiaujančios kolegės.

Tenka ir vėl pamiršti laužą, juokus, ir karštas dešreles ir rimtai sėstis prie atverstų knygų ir nebaigtų rašinių.

Jolita Kisieliūtė

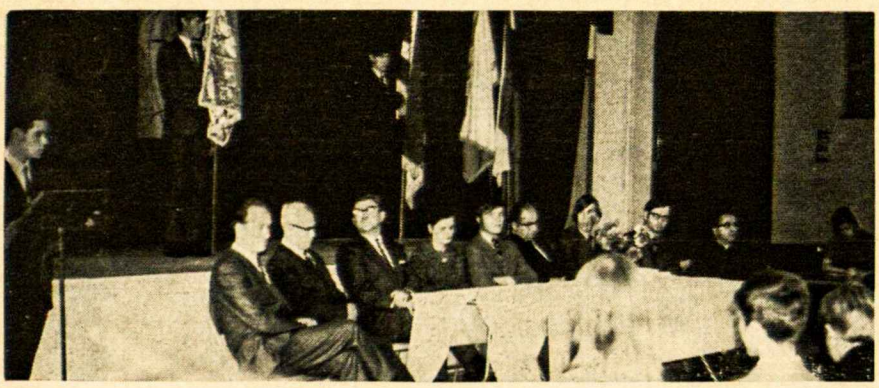

Viršuj, garbės prezidijumas per Miško Brolių kuopos (Rochesteryje) metinę šventę; apačioje, eisena su vėliavomis į bažnyčią.

MIŠKO BROLIŲ KUOPA

Rochester, New York

Šventė vyko spalio 3-4 dienomis. Jaunimas suvažiavo iš įvairių miestų: Detroito, Clevelando, Toronto, Hamiltono, ir iš Philadelphijos. Šeštadienį vakare buvo spektaklis, kurio programą atliko Hamiltono Jaunimo Teatras, "Aukuras," režisūra aktorės Kudabienės. Jie gražiai deklamavo eilėraščius pirmoje dalyje. O, antroje dalyje suvaidino Kazio Inčiūros "Joninės". Publika buvo patenkinta programa, ypač tuo, kad meniniai dalykai buvo atlikti beveik vien tik jaunimo. Po programos, vyko susipažinimo vakaras, kurio metu visi smagiai pasišoko. Gal maloniausia valanda buvo, kai jaunimas sustoję ratu dainavo lietuviškas dainas ir žaidė. Grojo du žymūs akordionistai, iš Philadelphijos — Rimas Juzaitis ir iš Hamiltono — Kęstutis Deksnys.

Sekmadienį programa prasidėjo pamaldomis. Mišių auką už

Lietuvos jaunimą aukojo dvasios vadas kun. L. Januška ir pasakė tai dienai pritaikytą puikų pamokslą. Moksleiviai dalyvavo su vėliavomis. Po pamaldų sekė pusryčiai ir iškilmingas posėdis. Kuopos pirmininkas, Tadas Klimas, pravedė šią dalį. Savo trumpame žodyje jis pažymėjo kad švenčiame netik metinę šventę, bet ir savo kuopos veiklos dešimties metų sukaktį ir 60 metų ateitininkų sąjūdžio jubiliejų. Į garbės prezidiumą buvo pakviesti: Rochesterio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas R. Liutkus, dvasios vadas kun. L. Januška, sendraugių pirmininkas dr. Vl. Lelys, MAS centro valdybos pirmininkas E. Girdauskas, dienos paskaitininkas, R. Juzaitis, MAS centro valdybos jaunučių reikalams narė P. Gudinskienė, skautų atstovas, S. Ilgūnas, karių Ramovės atstovas V. Vitkus ir Alto-Balfo valdybų pirmininkas J. Jurka. Į darbo prezidiumą pakviesti studentai Bronius Petrauskas ir Ramunė Krokytė.

Rimas Juzaitis skaitė paskaitą "Jaunimas ir ateitininkų organizacija," kuri sudomėjo klausytojus savo minčių originalumu.

Po paskaitos sekė įžodžio davimas. Į vyresniuosius moksleivius buvo pakelti šie kandidatai: Danutė Staškevičiūtė, Danutė Krokytė ir Paulius Laukaitis. Jaunesniųjų moksleivių įžodį davė Paulius Klimas. Įžodžio apeigas atliko dvasios vadas kun. L. Januška, juosteles ir ženklelius įteikė Moksleivių Ateitininkų sąjungos pirmininkas, E. Girdauskas. Meninėje dalyje matėme Vilką ir Ėriuką (Kudirkos) ir poezijos montažą, kurį atliko vyresnieji moksleiviai. Montažą iš Mačernio, Bradūno, ir Maironio poezijos "Keliaujantis Žmogus" paruošė Jūratė Krokytė. Visa šventė baigta Lietuvos himnu.

Danutė Staškevičiūtė

AŠTUONI METAI SU CICERO "ATEITIMI"

Kartais yra malonu pavartyti senas nuotraukas ir paskaityti anų laikų laikraščių iškarpas. Štai nuotrauka iš 1960 metų rugsėjo 25 dienos. Tai buvo laikai, kai Chicagos moksleivių ateitininkų kuopos buvo gausios, kai tarp jų vyko įvairaus pobūdžio bendradarbiavimas, kai net kartu buvo ruošiamos rudens gegužinės tėvų Marijonų ūkyje.

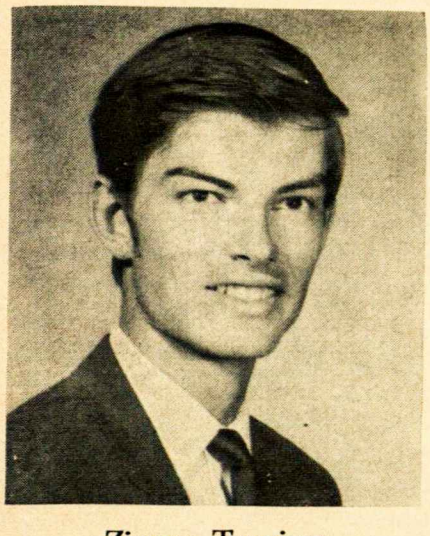

Zigmas Tauginas

Tą dieną, anksčiau paminėtos Cicero moksleivių kuopos berniukai, tur būt, pasiekė patiesdidžiausio laimėjimo sporto srityje ir gavo brangiausią dovaną — trofėją už kvadrato rungtynes.

Tai buvo nepaprastos ir ilgai prisimintinos rungtynės. Neatsiradus kitai berniukų grupei, reikėjo kovoti prieš žymiai amžiumi vyresnes mergaites ateitininkes. Kieta kova, daug prakaito nuvarvėjo, bet tie mažyliai, lyg vijurkai (taip juos pavadino mergaitės) ciceriečiai laimi rungtynes ir išdidžiai pasiima dviejų dolerių vertės dovaną.

Praėjo daug metų, daug iš tų merginų yra baigusios aukštuosius mokslus, kitos vedusios, šeimas augina. Kas gi jų ir pavardes prisimins? Gerai, kad yra likusi spalvota nuotrauka tų berniukų, kurie vėliau sudaro Cicero "Ateitis" branduolį. Štai tie vyrai: A. Kizlauskas (tuo metu) 12 metų, Šarūnas ir Patrimpas Prapuoleniai, R. Kisielius — 11 metų, E. Olšauskas — 11 metų, Antanas — 12 m., Kazys — 11 m. ir Zigmas — 9 m. Tauginai. Tai tuo metu trečio, ketvirto, penkto ir vienas iš jų aštunto skyriaus pradžios mokyklos moksleiviai.

Atsiradus tikrai sporto entuziastų grupei, Cicero Vysk. Valančiaus moksleivių kuopos globėjams nieko neliko kaip prie kuopos įsteigti sporto būrelį. Tas įvyko 1962 metų vasario 23 die-

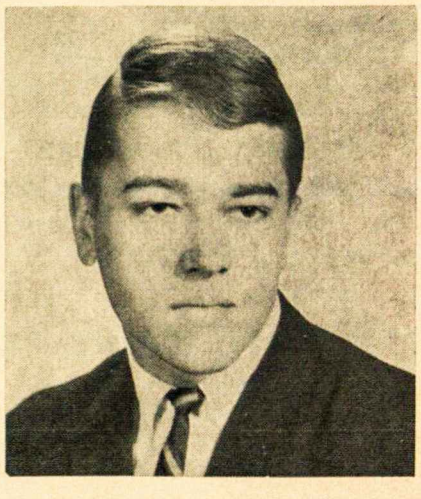

Kazys Bačinskas

ną. Kun. P. Patlaba ir dr. P. Kisielius buvo to judėjimo iniciatoriai. Vienetas gavo Cicero "Ateitis" vardą. Globėju buvo pakviestas šių eilučių autorius. Taip ir prasidėjo sporto judėjimas šioj moksleivių ateitininkų kuopoj.

Sporto vienetas tuoj registruojamas Šiaurės Amerikos Lietuvių Sporto sąjungoj. Tų pačių metų kovo 16 dieną per įvykusias Chicagoje Vakarų apygardos varžybas naujasis vienetas laimi pirmą vietą krepšinio "C" klasėje, nors "B" klasėje teko pasitenkinti tik paskutine, t. y. šešta vieta. Tai tokia naujoko dalia!

1964 m. Clevelande įvyko baigminės krepšinio rungtynės. Netikėtai buvo pakviesta dalyvauti mūsų vieneto "B" krepšinio klasė. Ant karštųjų buvo sulipdyta komanda. Nors pergalė ir nebuvo išplėšta, bet jauni krepšininkai turėjo progos pamatyti, kaip žaidžia mūsų krepšinio žvaigždės ir kartu "pasikieminėti" po svietą.

Kartu su krepšininkais iš pradžių buvo ir tinklinio sekcija, bet ši ilgai neišsilaikė, nuėjo savo keliu.

1965, 1966 ir 1967 m. mūsų vyrukai tris metus iš eilės, pradėję Detroite, laimi "B" krepšinio klasės meistrystę. K. Bačinskas, Algis Ruginis, J. Martinkus, J. Juozaitis ir trys broliai: Zigmas, Kazys ir Antanas Tauginai veda "Ateitį" į pergalę.

1967, 1968 ir 1969 m. Cicero "Ateitis" tą pat pakartojo jau "A" krepšinio klasėje ir paklupdo iki šiol buvusius senius: kaip Nerį, Aušrą, Lituanicą, Žaibą ir Kovą.

"Ateitis" jau nėra koks našlaitis, bet visų vertinamas sporto vienetas.

Ciceriečiai 1969 m. naujai įsteigtoj vyrų "B" krepšinio klasėje baigmėje laimi antrą vietą, o 1970 m. toj klasėj jau išplėšia ir pirmą vietą, paklupdę seną varžovą Nerį. 1970 "Ateitis" įregistravo 32 krepšininkus, daugelis iš jų su šiuo vienetu jau daug metų, tai veteranai. Šiuo metu vyriausias amžiumi yra Kastytis Latoža, veterinarijos fakulteto studentas. Kazys Bačinskas yra Springs Hill, Ala. kolegijos krepšinio rinktinės narys. Kartu su juo studijuoja ir žaidžia M. Pinkowski. Zigmas Tauginas žaidžia už Lock Haven, Pa. kolegijos komandą. Kas nepažįsta studentų M. Griauzdės, V. Juknelio, A.Ruginio, J. Rudaičio ir A. Taugino? Šių metų abiturientai: Š. Šiaučiūnas, R. Ruginis ir G. Venclovas daug metų gynė kuopos spalvas. Neužmirškime ir Kazio Taugino, kuris šiuo metu yra vedęs V. Bačinskaitę. Jis nusiėmęs kario uniformą, dažnai su "Ateitis" spalvomis sėdi ir laukia, kada komandai bus karšta.

Jaunieji krepšininkai: Vanagas, Ališauskas, Robak, Kisielius, Kuprys, Ruginis V., Baltaragis, Palionis, Venclovas, Endriukaitis, Vabalaitis ir R. A. Jašmantai seka vyresniųjų pėdomis.

Kuopa yra patenkinta, kad gali proteguoti sportą ir įjungti į šį judėjimą įvairaus amžiaus jaunuolius.

Žinoma, be rėmėjų darbas būtų neįmanomas. Dr. P. Kisielius, J. Grybauskas, Ateit. Šalpos fondas, Cicero B-nė, pavieniai asmenys bei organizacijos ir yra tie didieji ramščiai.

Cicero "Ateitis" žiūri giedrai į ateitį ir tikisi, kad greitu laiku išmėgins savo jėgas su senais vilkais, jau aukščiausioj krepšinio vyrų "A" klasėje, kaip su Nerimi, Detroito Kovu, Toronto Aušra ir Clevelando Žaibu. Šis Cicero moksleivių ateitininkų kuopos proteguojamas sporto klubas aiškiai parodo, kad jaunuolis sportininkas gali būti geras lietuvis, geras studentas ir lietuviškos b-nės narys.

Aštuoni metai greit prabėgo, bet nuveikta veikla dar ilgai paliks.

A. Tauginas

KARALIAUS MINDAUGO KUOPA
Detroit, Mich.

Šių metų spalio 27 d. Detroito ateitininkų šeimos susirinko į Dievo Apvaizdos parapijos salę tradicinei arbatėlei ir iškilmingam ateitininkų pakėlimui į aukštesnes grupes. Dvasios vadui kun. A. Babonui sukalbėjus maldą, pradėjom vaišes, Detroito ateitininkai džiaugiasi savo tarpe turėdami buvusį Ateitininkų Federacijos Vadą dr. A. Damušį ir dabartinį vadą dr. J. Pikūną ir daugelį kitų ateitininkų. Jaunučiai, vadovaujami p. J. Damušienės, suvaidino "Du gaideliai", sukeldami daug juoko. Gintas Zaranka ir Živilė Idzelytė deklamavo. Po to sekė iškilmingas narių pakėlimas į aukštesnes grupes ir naujų jaunučių priėmimas. Šį įvykį baigėme malda.

Spalio mėnesio 11 d. p.p. Žemaičių bute įvyko susirinkimas. Diena pasitaikė nuostabiai graži. Oficialioji susirinkimo dalis buvo trumpa ir po to mūsų vadovė p. M. Jankauskienė leido mums pasportuoti lauke. Tuojau susidarė grupė meraičių ir berniukų žaisti futbolą; kiti žaidė įvairius kitus žaidimus. Po visų žaidimų stojom į eilę prie keptų dešrelių.

Lapkričio 1 d. įvyko susirinkimas p. M. Jankauskienės bute. Susirinkimą pradėjome malda. P. Jankauskienė visus apklausinėjo, ar jie prenumeruoja "Ateitį" ir pageidavo, kad neužsiprenumeravusieji ją užsiprenumeruotų. Buvo išrinkta sekanti valdyba: Dana Veselkaitė — pirmininkė, Laura Petrulytė — sekretorė, Vytas Keblys — iždininkas ir Rūta Dunčaitė ir Darius Bičiūnas — korespondentai. Vadovės pagelbininke pakviesta Daiva Petrulytė. Jos paraginti, parašėme rašinius įvairiom temom, kurias diskutuosime ateinančiuose susirinkimuose. P. Jankauskienė išdalino visiems "Ateities" išleistas atvirutes, pardavimui. Užbaigėm susirinkimą malda. Sekė vaišės ir laisvas pasikalbėjimas.

Dana Veselkaitė

MAS CENTRO VALDYBA

Moksleivijai vadovauti pradėjo kiti žmonės. Tai jaunimo būrys, kuris dar neseniai atydžiai sekė buvusių vadovų nurodymus. Žinoma, naujasis būrys yra nepaprastai entuzijastingas ir pasišventęs. Jo didžiausias ir ryškiausias požymis — jaunatviškas idealizmas ir pasiaukojimas savo organizacijos darbui.

Naujajai MAS valdybai reikės mūsų visų paramos. Betkoks patarimas, teigiamas nurodymas bus jų mielai laukiamas svečias. Tačiau visų labiausiai naujai valdžiai reikia mūsų konkrečios talkos tada, kai ji tos talkos iš mūsų prašys. Tad visa ateitininkiškoji šeima yra kviečiama naujai MAS valdybai talkon.

Linkime MAS Centro Valdybai ištvermės ir pasiaukojimo atliekant tokias svarbias pareigas.

Eugenijus Girdauskas, kaip ir visi kiti valdybos nariai, yra studentas. Jo iniciatyva Centro Valdyba buvo sudaryta ir kandidatai surasti. Dabar, būdamas pirmininku, jis daugiau nė kuris kitas valdybos narys paaukoja savo laiką ateitininkiškai veiklai. Patirties jam netrūksta. Be jaunučių globojimo, stovykloms vadovavimo, jis jau nemažai dirbo su buvusiąja centro valdyba, padėdamas kiek galimai daugiau techniškuose darbuose, ypač "Jaunučių Vadovo" spausdinime. Taip pat jis yra buvęs Toronto moksleivių pirmininku. Atliekamą laiką, kurio labai mažai turi, jis panaudoja skaitymui ir automobilių taisymui. Ateityje jis net planuoja pasistatyti savo automobilį.

Algis Čepas taip pat yra pasireiškęs ateitininkiškoje veikloje. Dvejus metus buvo jaunių globėjas ir berniukų vadovu stovyklose. Dabar jis eina užsienio reikalų vedėjo pareigas ir bando kaip galima glaudžiau palaikyti ryšius su tolimesnėms kuopoms. Be šios veiklos jis taip pat yra užsiėmęs mokslu. Dabar Toronto Universitete jis antri metai studijuoja civilinę inžineriją. Žiemos metu jis mėgsta čiuožti ir žaisti ledo rutulį. Jis su savo Volkswagenu jau yra apkeliavęs daug svieto ir turbūt ateityje vėl dar nemažai keliaus.

Romas Puteris, mūsų sąžiningas iždininkas. Kai kas jį kaltina jog jis yra truputį per šykštus, bet mes visi sutinkam, kad šiam darbui jis yra tinkamas. Be to jis yra didžiausias valdybos juokdarys ir be jo posėdžiai tikrai būtų be jokios nuotaikos. Jis, kaip ir kiti valdybos nariai,

taikos. Jis, kaip ir kiti valdybos nariai, yra dirbęs su jaunučiais, buvęs vadovu stovyklose ir taip pat buvo Stasio Šalkauskio moksleivių kuopos pirmininkas. Jis taip pat priklauso "Birbynės" ansambliui, šoka tautinius šokius, mėgsta dviračiu važiuoti. O be šių pašalinių užsiėmimų, York Universitete studijuoja griežtuosius mokslus.

Vaidota Kuprevičiūtė naujausia mūsų valdyboje. Daug metų ji yra praleidus skautų stovyklose kaip vadovė. Dabar, davus įžodį, ji tapo uolia studente ateitininke. Valdyboje ji yra mūsų sekretorė ir jai tenka nemaža darbo, palaikant ryšius su visom kuopom, išsiuntinėjant laiškus globėjam, vadovam, kuopų pirmininkam, ir visiem ateitininkų artimiem. Be to ji Toronto universitete studijuoja psichologiją, o šeštadienius paaukoja mokytojaudama Toronto Maironio Vardo šeštadieninėje mokykloje. Atliekamą laiką ji sunaudoja, skaitydama ją įdomaujančias "Science Fiction" knygas.

Almis Kuolas šiuo metu studijuoja fiziką ir chemiją Toronto universitete. Jis taip pat yra pasireiškęs įvairiose sporto šakose, ypač stalo tenise. Jo mėgiamiausias užsiėmimas yra fotografavimas, kuriam jis anksčiau pašventė daug laiko. Ateitininkų veikloje jis yra buvęs jaunių globėju ir vadovavęs Ateitininkų bei mergaičių stovykloms Wasagoje ir Dainavoje. Šiuo metu jis užima vice-pirmininko pareigas, kurias, kaip ir visi kiti centro valdybos nariai, stengiasi kuo uoliausiai atlikti.

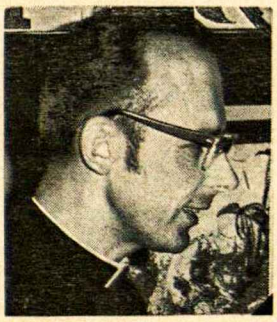

Kun. Jonas Staškevičius, MAS dvasios vadas, jau nuo 1968 m. dirba su MAS Centro Valdybom, o ateitininku yra jau nuo gimnazijos laikų. Tapęs kunigu, jis studijavo Romoje; tuo pačiu metu ten dirbo su "Radio Free Europe." Toronte jis priklauso Šv. Jono Krikštytojo parapijai ir dirba su katalikišku jaunimu. Kun. Jonas mėgsta laisvalaikį užimti piešimu ir tapyba.

"LAIŠKŲ LIETUVIAMS" STRAIPSNIO KONKURSAS

Skelbiame konkursą parašyti "Laiškų Lietuviams" žurnalui tinkamą straipsnį. Straipsnis turi būti neilgesnis kaip 3000 žodžių, pasirašytas slapyvardžiu ir, įdėjus autoriaus pavardę bei adresą užklijuotame vokelyje, atsiųstas redakcijai iki 1971 m. vasario mėn. 16 dienos. Konkurse gali dalyvauti visi — ir vyresnieji, ir jaunimas. Skiriamos keturios premijos: I — 100 dol., II — 75 dol., III — 50 dol., IV — 25 dol.

Konkursui parinktos šios temos:

1. Ko aš laukiu iš religijos?
2. Ar mūsų moralė kyla, ar smunka?
3. Kas mūsų spaudoje girtina ir kas peiktina?
4. Dabartinio mūsų jaunimo charakteristika.
5. Antrajam Jaunimo Kongresui ruošiantis:
   a. Kongreso programa, jos lygis ir kokio amžiaus jaunimui taikoma.
   b. Koks turėtų būti pagrindinis kongreso aspektas: akademinis, kultūrinis, socialinis, politinis?
   c. Kaip sudominti jaunimą kongresu, kokios turėtų būti paskaitų temos, kokio pobūdžio linksmoji dalis?

Kiekvienas konkurso dalyvis gali rašyti kelias temas ir laimėti kelias premijas. Konkursui atsiųsti straipsniai tampa redakcijos nuosavybe. Nepremijuoti ir nespausdinti straipsniai bus grąžinami. Premijos bus įteiktos "L. L." metiniame parengime 1971 m. kovo mėn. 27 d. Jaunimo Centre. Mecenatus ir vertinimo komisiją paskelbsime vėliau.

Laiškai Lietuviams, 2345 West 56th Street,
Chicago, Illinois 60636.

ALp(LKA)1786
1971, Nr.1

90. 725.336